

T.C

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

ERGEN İŞİTME ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN MOTOR BECERİ DÜZEYLERİ İLE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YATKINLIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜLNUR ÜLKER

DANIŞMAN

DOÇ.DR. MUSTAFA KAYIHAN ERBAŞ

AKSARAY 2019

T.C
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

ERGEN İŞİTME ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN MOTOR BECERİ DÜZEYLERİ İLE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YATKINLIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜLNUR ÜLKER

DANIŞMAN
DOÇ. DR. MUSTAFA KAYIHAN ERBAŞ

AKSARAY 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 48 (kırksekiz) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Gülnur

Soyadı : ÜLKER

Bölümü : Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

İmza:

Teslim tarihi:

TEZİN

Türkçe Adı: Ergen İşitme Engelli Öğrencilerin Motor Beceri Düzeyleri ile Beden Eğitimi Dersine Yatkınlık Düzeyleri Arasındaki İlişkisi

İngilizce Adı: The Relationship Between Adolescent Hearing Impaired Students' Levels of Motor Skills and Levels of Physical Education

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kayak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Gülnur ÜLKER

İmza : ……..

T.C.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

JÜRİ ONAY SAYFASI

Gülnur ÜLKER tarafından hazırlanan "Ergen İşitme Engelli Öğrencilerin Motor Beceri Düzeyleri İle Beden Eğitimi Dersine Yatkınlık Düzeyleri Arasındaki İlişkisi „başlıklı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

İMZA

Danışman: Doç. Dr. Mustafa Kayıhan Erbaş

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Aksaray Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Ziya Bahadır

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Erciyes Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Mustafa Karahan
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Aksaray

Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 10/06/2019

Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 11/07/2019.....tarih ve 2019/28-13. sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Öğrenci

Gülnur ÜLKER

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Doç. Dr. Sevilay USLU DİVANOĞLU

İmza

İmza

Tezimin ana kaynağını oluşturan ve yaşadığım hayatı sporla birleştirerek kaleme almamı sağlayan Hayatımın çok kıymetli değerleri, İşitme Engelli bir ailenin ferdi olarak onlarla birlikte yaşamaktan gurur duyduğum, canım ANNEME BABAMA VE HALAMA ithafen.

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca tüm bilgi beceri ve tecrübesinden yararlandığım, her konuda tecrübe edinmem için en ince detaylara girerek beni aydınlatan bana her konuda moral motivasyon, gayret ve sabır noktasında destek veren çok değerli kıymete ve saygıya sahip olan mükemmel insan Sayın Danışman Hocam Doç.Dr. Mustafa Kayıhan Erbaş 'a en kalbi duygularımla şükranlarımı sunuyorum. Ayrıca tez sürecimde uygulamalarım esnasında benim yanımda olan ve bir CODA olarak aynı hayatı paylaştığımız Kıymetli SAÇDER derneği başkanımız Neslihan Kurt Hanımefendiye ve CODA olan diğer tercüman arkadaşım Şahin Karabulut Beyefendiye Tercüman hocam Niyazi Civelekoğlu'na ve Hülya Tiryaki hocama kıymetli işaret dili tercümanı olan arkadaşlarım Esra Aydın, Aliye Polat, Bahriye Yalçın İşitme engelli ve aynı zamanda tercüman olan Ayşegül Katırancı, arkadaşıma , birbirimizle sürekli yardımlaştığımız her konuda bilgi alışverişinde bulunduğum kıymetli zümre arkadaşlarım Nafiye Bakır, Sarmed Saadallah Hocama çok teşekkür ediyorum. Aksaray Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde ders aldığım Kıymetli hocalarım Hüseyin Ünlü, Yaprak Kalemoğlu, Melih Nuri Salman, Tarık Sevindi hocalarıma sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Tez çalışmam boyunca bana birçok konuda destek sağlayan Gaziantep Üniversitesi Öğretim Üyesi Selahattin Koç hocama, enstitü tez yönetmeliği hakkında kendisini rahatsız ettiğimiz ve bize sabırla her sorumuza cevap veren Enstitü sekreteri Nazmi Akbulut beyefendiye çok teşekkür ediyorum. İş hayatımda beni her türlü desteği vererek branşımda araştırmalarla bana çok büyük tecrübeler kazandırmış alanımda daha zengin donanımlar kazandırmış Kıymetli Türkiye Kayak Federasyonu Erzincan- Ordu Kayak Merkezi Genel Müdürü Sayın Mehmet Akif Çam Beyefendiye sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca bu çalışmaya başlamamda en büyük çıkış noktam olan İşitme engelli olan ve *30.11.2018 tarihinde aramızdan ayrılan ve ebediyete uğurladığım, kaybetmenin acısıyla çok derin üzüntü yaşadığım ama çok derin bir sevgi ile kalbimde yaşattığım Kıymetlim olan Canım Halam Şerife Ülker rahmetle anıyor ve yüce rabbimden mekanının cennet olmasını diliyorum. Seni hiç unutmayacağız.* Canım Babam Sedat Ülker'e Canım Annem Hatice Ülker'e ve böyle bir aileden Elhamdülillah hiçbir sağlık sorunu bulunmayan Kardeşlerim Muhammet, Mustafa Gülsüm, Çağla Ülker'e ve her türlü maddi manevi desteği ile yanımda olan Halit Uğurlu Beyefendiye sonsuz teşekkür ve saygılarımı sunuyorum.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ERGEN İŞİTME ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN MOTOR BECERİ DÜZEYLERİ İLE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YATKINLIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİSİ

Yüksek Lisans Tezi

Gülnur Ülker, Aksaray 2019

ÖZET

Bu araştırmada; Ergen işitme engelli öğrencilerin motor beceri düzeyleri ile beden eğitimi dersine yatkınlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmaya; 32 kız ve 42 erkek olmak üzere toplam 74 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Öğrencilerin psikomotor beceri düzeylerini belirlemek amacıyla; esneklik testi, dikey sıçrama testi, durarak uzun atlama testi, sağlık topu fırlatma, çeviklik (Z) testi, 20 m hız testi ve reaksiyon (görsel ve işitsel) testi uygulanmıştır. Beden Eğitimi Dersine Yatkınlık düzeyini ölçmek için ise Erbaş ve arkadaşlarının (2015) geliştirmiş olduğu ‘’**Beden Eğitimi Dersi Yatkınlık Ölçeği’’** kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizlerinin elde edilmesinde SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Gruplar arasındaki farklılıkların tespitinde bağımsız gruplar için Independent Samples “t” testi, daha fazla gruplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) tekniğinden yararlanılmıştır. Bağımlı bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi saptamak için Pearson Korelasyon testi ve farklı değişkenlerin değerlerinin Yordanmasına yönelik regresyon analizi yapılmıştır. Bu analizler sonucunda; İşitme engelli bireylerin, beden eğitimi dersine ilgi ve yatkınlıklarının üst düzeyde olduğu, cinsiyetler arasında ise kadınların erkeklerden daha duyarlı olduğu, cinsiyetler arasındaki motor becerilerine bakıldığında erkeklerin kadınlara oranla daha iyi oldukları, Spor yapan ve yapmayan guruplara bakıldığında; aralarında anlamlı farklılıklara ve işitme engelli bireylerin ekonomik yapısının da sportif etkinliklerde önemli rol oynadığı görülmüştür.

Sonuç olarak; Ergen işitme engelli öğrencilerin beden eğitimi dersine yatkınlıkları ve motor beceri düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde değişkenlerin ergen işitme engelli öğrencilerin gelişimine birçok etki ettiği içinde bulundukları şartlar iyileştirildikçe performanslarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bilim Kodu:
Anahtar Kelimeler: İşitme engelli, ergen, psikomotor, beden eğitimi, spor
Sayfa Adedi: 79
Danışman: Doç. Dr. Mustafa Kayıhan ERBAŞ

AKSARAY UNIVERSITY

THE RELATIONSHIP BETWEEN MOTORS OF MOTOR SKILLS AND LEVEL OF INVESTIGATION IN PHYSICAL EDUCATION

Master Thesis

Gülnur Ülker, Aksaray, 2017

ABSTRACT

In this research, the motor skill levels relation of the adolescent hearing impaired students and the relation of their level of predisposition to phyisical education was intended to be examined. Concerning obtained data during observation ,the motor skill level relation of adolescent impaired individuls and the relation of their predisposition for physical education has been investigated. To this research,in Kayseri provence, A total of 74 students (32 female and 42 male) from Kocasinan Special Education high school dependant on the Ministry of National Education, voluntarily joined. In order to determine the students' psychomotor skill levels; flexibility test, vertical splash test,stop long jump test, medicine ball throwing, quickness (Z) test, 20m speed test and reaction test (visual and auditory) were applied. In order to measure the level of predisposition for the Physical Education Course, Physical Education Course predisposition scale which was developed(2015) by Erbaş and his friends, was used.To obtain statistical analysis of the data ,SPSS 22.0 soft ware was, used for. To detect the differences between groups; for independent groups ,"İndependent Samples" "t" test ,for more groups The One-Way analysis of variance (ANOVA) technique was applied .To specify the relation between dependent and independant variables ,Pearson Correlation test and topridict the value of different variables Regression analysis was applied.

As a result ; When examined the relation between the adolescent hearing impaired students predisposition for physical education and their motor skıll level ,it is concluded that the variablesmade a lot of effect for development of the adolescent hearing impaired students .Their performance was increases as long as their condition improved.

Science Code:
Key Words: Deaf, Adolescent, Psychomotor, Physical Education, Sport
Page: 79
Supervisor: Doç.Dr. Mustafa Kayıhan ERBAŞ

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU ..... **i**

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI ..... **ii**

TEŞEKKÜR ..... **v**

ÖZET ..... **vi**

ABSTRACT ..... **vii**

İÇİNDEKİLER ..... **viii**

TABLOLAR LİSTESİ ..... **xi**

ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **xii**

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ ..... **xiii**

BİRİNCİ BÖLÜM **1**

GİRİŞ **1**

1.1. Araştırmanın Problem Cümlesi 3

1.2. Araştırmanın Amacı 3

1.3. Araştırmanın Önemi 4

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları 4

İKİNCİ BÖLÜM **5**

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE **5**

2.1. İşitme Kaybı ve İşitme Engelli 5

2.1.1. İşitme Engelinin Nedenleri ve Dereceleri 6

2.2. Motor Gelişim 7

2.2.1. Motor Beceriler 8

2.2.2. Motorik Özellikler 9

2.2.3. İşitme Engellilerde Motor Beceriler 10

2.3. Beden Eğitimi Dersine Yatkınlık 11

BÖLÜM III **12**

3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR **12**

3.1. İşitme Engellilere Yönelik Araştırmalar 12

3.2 Motor Beceri ile İlgili Araştırmalar 15

3.3. Beden Eğitimine Yatkınlık İle İlgili Araştırmalar 18

BÖLÜM IV **21**

4. YÖNTEM **21**

4.1. Araştırmanın Modeli 21

4.2. Araştırma Gurubu 21

4.3. Veri Toplama Araçları 22

4.3.1. Beden Eğitimi Dersi Yatkınlık Ölçeği 23

4.3.2. Psikomotor Beceri Düzeyleri Ölçümleri 24

4.4. Verilerin Analizi 28

BÖLÜM V **29**

5. BULGULAR **29**

5.1. Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerine Ait Aritmetik Ortalamalar 29

5.2. Motor Beceri Düzeylerine Ait Aritmetik Ortalamalar 30

5.3. Cinsiyete Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması 30

5.4. Cinsiyete Göre Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması 31

5.5. İşitme Kaybı Oranlarına Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması 32

5.6. İşitme Kaybı Oranlarına Göre Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması 32

5.7. Spor Yapma Durumlarına Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması 33

5.8. Spor Yapma Durumlarına Göre Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması.... 34

5.9. Gelir Düzeylerine Göre Beden Eğitimi Dersi Yatkınlık Düzeylerinin Ve Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması 35

5.10. Motor Beceri Düzeyleri ile Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeyleri Arasındaki İlişki36

5.11. Beden Eğitimi Dersine Verilen Değerin Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi 38

BÖLÜM VI 42

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER 42

6.1. Tartışma..... 42

SONUÇ..... 51

ÖNERİLER 52

KAYNAKÇA 55

EKLER.....56
EK 1: İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ İZİN YAZISI.....56
EK 2: ETİK KURUL RAPORU 57
EK 3: VERİ TOPLAMA ARAÇLARI 58

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. İşitme engelini meydana getiren nedenler 6
Tablo 2. Temel Hareket Becerilerinin Sınıflandırılması 9
Tablo 3. Motorik Özellikler 10
Tablo 4. Araştırma grubunun özellikleri 22
Tablo 5. Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Aritmetik Ortalamaları 29
Tablo 6. Motor Beceri Düzeylerinin Aritmetik Ortalamaları 30
Tablo 7. Cinsiyete Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması 30
Tablo 8. Cinsiyete Göre Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması 31
Tablo 9. İşitme Kaybı Oranlarına Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması 32
Tablo 10. İşitme Kaybı Oranlarına Göre Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması 33
Tablo 11. Spor Yapma Durumlarına Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması 34
Tablo 12. Spor Yapma Durumlarına Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin İncelenmesi 34
Tablo 13. Gelir Düzeylerine Göre Değişkenlerin Karşılaştırılması 35
Tablo 14. Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeyleri İle Motor Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişki 37
Tablo 15. Beden Eğitimi Dersine Verilen Değerin Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi 39
Tablo 16. Beden Eğitimi Dersine Yönelik Algılanan Yeteneğin Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi 40
Tablo 17. Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi 41

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Psikomotor gelişimin tanımlanması 7

Şekil 2. Gallahue'nin piramidal modeli 8

Şekil 3. Görsel reaksiyon zaman ölçüm örneği 24

Şekil 4. Esneklik ölçüm örneği 25

Şekil 5. Dikey sıçrama ölçüm örneği 26

Şekil 6. Durarak uzun atlama ölçüm örneği 26

Şekil 7. Sağlık topu fırlatma ölçüm örneği 27

Şekil 8. Çeviklik ölçüm örneği 28

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

N	Veri Sayısı
$\overline{X}$	Aritmetik ortalama
Ss	Standard Sapma
Ort	Ortalama
t-test	Ortalamalar Arası Farkların Tespit Edilmesi
F	Frekans
Sh	Standart Hata
F1	Faktör 1
F2	Faktör 2
ES	Esneklik
BEYD	Beden eğitimi dersine yatkınlık düzeyleri
DS	Dikey Sıçrama
DUA	Durarak Uzun Atlama
STF	Sağlık Topu Fırlatma
Ç	Çeviklik
H	Hız
GR	Görsel Reaksiyon
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
SAÇDER	Sağır Ailelerin Çocukları Derneği
TİD	Türk İşaret Dili
CODA	Children of Deaf Adults: Ebeveynleri İşitme Engelli olan, Kendileri İşitme Engelli olmayan İkidil ve İki Kültürlü yaşayan kişilere CODA denmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Engelli olmak, hiç kimsenin kendi tercihi değildir. İnsanlar doğuştan veya doğduktan sonra ya da doğum esnasında geçirdikleri hastalıklar ya da kazalarla, vücut fonksiyonlarını veya bazı organlarını kaybedebilir. Bu durum, yaşamlarında yerine getirmeleri gereken bazı görevleri yapmalarını engeller. Örneğin çevresiyle etkileşim halinde olan ve bu şekilde toplumda yer bulan bir varlık olan insan vücudun da veya duyu organlarının birinde herhangi bir hasarın meydana gelmesi, çevresi ile olan iletişimini güçleştirmekte ve çevresiyle olan etkileşiminde sorunlar çıkarmaktadır.

Spor, engelli bireylerin, sağlam ve engelli bireylerle bir araya gelmelerine olanak sağlayarak özel eğitimde ulaşılması hedeflenen uyum için son derece önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Böyle bir ortamda, engelli birey, diğer engelli kişilerin sorunlarını gözleyerek kendine karşı olumlu tutum geliştirmekte, yaratıcılığı uyarılmakta, yalnızlık duyguları en aza inmekte, çevresi genişlemekte ve daha anlamlı bir yaşam sürme şansı yakalamaktadır (Özer, 2013).

Geçmişte sportif faaliyetler engellileri rehabilite etmek amacıyla kullanılırken günümüzde bu bireylerin hem rehabilitasyonunun sağlanmasın da hem de fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerini sağlamada kullanılan bir yöntem olmuştur. 3 Spor engelli bireylerin diğer insanlarla kaynaşmasını sağlayan ve engelli bireyin hedeflerine ulaşmasında yardımcı olan bir vasıta görevi görmektedir. Böylece engelli bir birey de başarma duygusunu tatmakta,

kendine hedefler oluşturmakta, sosyal ilişkiler kurmakta ve iletişim kurarak yalnızlık duygusundan uzaklaşmaktadır (Walowska, 2011).

Beden eğitimi ve spor, büyümekte ve gelişmekte olan çocuklar için önemli bir ders ve aktivitedir. Bu önem engelli çocukların gelişimlerindeki katkısından dolayı daha da artmaktadır. Çünkü spor, yaşamlarında birçok engelle karşılaşan ve engellerin yarattığı stresle birlikte yaşayan engelli bireylere, yeni bir kapı açabilmektedir. Engel derecesi ve türü ne olursa olsun hareket etme, sportif aktivitelere katılma bireye mutluluk vermekte ve bu da bireyin yaşama bağlanmasını artırmaktadır (Akay, 2008).

İşiten çevreye uyum sağlamadaki sorunlar bireyin kendine dönük, çevresine karşı ilgisiz, olaylara tepkisiz kalmasına neden olmaktadır. Bu tepkisiz kalma durumu bireyde devam ettikçe sosyalleşmede de problemler ortaya çıkmaktadır. Çocuk işiten akranlarıyla iletişim etmektedir. Böylece çocuk sınırlı sayıdaki kişiyle iletişim kurup, kendisini geliştirmede belirli bir çerçeve çizmektedir (Çiftçi, 2006).

Beden eğitimi ve spor, bireylerin bir bütün halinde gelişiminde etkili olmaktadır. Bu nedenden ötürü engelli bireylerin kendilerini toplumdan soyutlamasında ve sosyal ilişkiler kurabilmesinde sportif faaliyetler etkili rol oynamaktadır (Özer, 2001).

İşitsel uyarıların; kişinin kendini ve çevresini tanımasında, duyu-algı-motor gelişiminin bir aşamasında olan hareketin başlatılması ve kontrolünün kazanılmasında büyük önemi vardır. İşitsel uyarıların algılanmaması işitsel-motor fonksiyonlarının gelişimini engelleyecektir. İşitme engeli çocukların çevre ve iletişimlerini, motor gelişimlerini, koordinasyon gerektiren hareketlerini, dengelerini, görsel motor becerilerini inceleyen çalışmalarda, sağlıklı yaşıtlarına göre bir gecikmeye sahip oldukları ve bu nedenle destekleyici bir eğitime gereksinim gösterdikleri belirtilmektedir. Bu çocukların motor fonksiyonlarının değerlendirilerek, sahip oldukları fiziksel özellikler ve performansın belirlenmesi, uygun motor hareketleri, sportif ve rekreasyonel aktiviteleri içeren iyileştirme programlarının geliştirilmesinde büyük önem taşımaktadır (Erden, 1995).

Sportif faaliyetlerin, işitme engelli bireylerin bedensel, zihinsel ve ruhsal gelişimleri ve onların motor becerileri, denge, esneklik, el-göz koordinasyonları üzerinde olumlu etkileri olduğu yapılan çalışmalarda tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalar, engelli bireylere yönelik spor çalışmalarının yetersiz düzeyde olduğu belirtilmektedir. Engelli bireylerin uygulamaya yönelik sportif faaliyetlere katılımı bedensel, zihinsel, ruhsal ve sosyal gelişimlerini sağlamada önemli katkılar sağlayacaktır. Tüm bu bilgiler ışığında araştırmada Kayseri ilinde

bulunan Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki Kocasinan Özel Eğitim Meslek Lisesi öğrencileri uyguladığımız anket ve bazı fiziksel parametrelerde Ergen İşitme Engelli Öğrencilerin Motor Beceri Düzeyleri ile Beden Eğitimi Dersine Yatkınlık Düzeyleri Arasındaki İlişkisi incelenmesi amaçlanmıştır.

1.1. Araştırmanın Problem Cümlesi

İşitme engelli öğrencilerin motor beceri düzeyleri ile beden eğitimi dersine yatkınlık düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?

1. Ergen işitme engelli öğrencilerin cinsiyet değişkeni açısından beden eğitimi yatkınlık düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
2. Ergen işitme engelli öğrencilerin cinsiyet değişkeni açısından motor beceri düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
3. Ergen işitme engelli öğrencilerin işitme kaybı değişkeni açısından beden eğitimi yatkınlık düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
4. Ergen işitme engelli öğrencilerin işitme kaybı değişkeni açısından motor beceri düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
5. Ergen işitme engelli öğrencilerin spor yapma değişkeni açısından beden eğitimi yatkınlık düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
6. Ergen işitme engelli öğrencilerin spor yapma değişkeni açısından motor beceri düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
7. Ergen işitme engelli öğrencilerin gelir düzeyi değişkeni açısından beden eğitimi yatkınlık düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
8. Ergen işitme engelli öğrencilerin gelir düzeyi değişkeni açısından motor beceri düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı işitme engelli öğrencilerin motor beceri düzeyleri ile beden eğitimi dersine yatkınlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi farklı değişkenler açısından incelemek ve ilişkinin etki düzeyini belirlemektir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Araştırma ergen işitme engelli öğrencilerin motor beceri düzeyleri ile beden eğitimi dersine yatkınlık düzeyleri arasındaki ilişkinin tespitinde ve sayılan tüm değişkenlerin etkileri belirlendiğinde ortaya çıkacak sonuçların işitme engellirde beden eğitimi derslerinin işlenmesinde kısmi olarak performansı etkileyen ve etkilemeyen durumların neler olduğunu belirlemesi açısından önemlidir.

Yapılan bu çalışmanın hangi alanda olursa olsun spor organizasyonların ya da spor eğitimlerinin yapıldığı her yerde işitme engelliler alanında yapılacak olan başka çalışmalara kaynaklık etmesi bakımından ve çalışmayı yapacak olan kişinin İşitme engelli bir ailenin içinden geliyor olması ve en kuvvetli iletişim aracı olan işaret diline hâkim olması, çalışmaya birinci dereceden kaynaklık teşkil etmesi, sağlam bir alt yapı oluşturması ve bu öngörülerden dolayı çalışmanın önemli olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın daha önce yapılmamış olması ve bununla birlikte birçok soru işaretlerine cevap verebilecek nitelikte olması işitme engellilerde spor, işitme engellilerde beden eğitimi dersleri, işitme engellilerde motor beceri düzeyleri gibi başlıkları içinde barındırıyor olması ülkemizde engellilerde spor alanına faydalı olacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Daha öncesinde yapılan çalışmalar incelendiğinde özel eğitim gruplarında yapılan çalışmalarda örneklem grupları oluşturulurken sayının fazla olmasına değil sayı az olsada istenilen sonuca ulaşmak hedeflenmiştir. Çalışmaya kaynaklık edecek örneklem grubunun öncelikle eğitim ve öğretimine devam ediyor olması ve ergenlik dönemlerie denk gelmesi gerektiğinden, yapılan çalışma için örneklem grubu Kayseri ilinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki Kocasinan Özel Eğitim Meslek Lisesi öğrencilerinden seçilerek sınırlandırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. İşitme Kaybı ve İşitme Engelli

İşitmenin, insanın çevreye uyumunu artıran en önemli duygusal yeteneklerden biri olduğu ve bu duyunun, dil ile birlikte başkaları ile iletişim kurmada önemli rol oynadığı belirtilmiştir(Movallali, Musavi & Rad, 2018).

İşitme engellinin kabul gören tanımlaması ise; duyma yetisini tümüyle ya da belli oranda kaybetmiş kişilerin işitme engelli olarak tanımlandığı belirlenmiştir (Ahmadi, Daramadi, Samami, & Givtaj, Sani, 2017).

İşitme engelli kavramı incelendiğinde işitme kaybı ve işitme engelli olarak iki şekilde incelendiği görülmüştür. İşitme kaybının, ses duyma yeteneğinin azalması olarak tanımlanırken, işitme engellinin ise sesin duyulamaması olarak tanımlandığı görülmüştür (Li, Li, Wang, Zhou, Wang, & Xian, He, 2016).

İşitme kaybı ve işitme engelinin birçok nedeni vardır ve her yaşta ortaya çıkabilir. İnsanların aniden bir virüs komplikasyonuna bağlı olarak işitme engelli olabileceği gibi, sinir hasarı veya yüksek gürültü nedeni ile de işitme kaybı veya engelli durumuna düşebilirler. Dünya geneli için verilen rakamlar; doğan her 1000 bebekten 3'ünün genetik faktörlerden dolayı işitme engelli olarak dünyaya geldiğini göstermektedir (Edvards, Aitkenhead. & Langdon, 2016).

2.1.1. İşitme Engelinin Nedenleri ve Dereceleri

İşitme engelinin ortaya çıkışının, genelde üç faktörden kaynaklandığı belirtilmiştir. Bunların; (a) Doğum öncesi nedenler, (b) Doğum esnasında yaşanan nedenler ve (c) Doğum sonrası yaşanan nedenler şeklinde sınıflandırıldığı görülmüştür. Bu sınıflamanın ayrıntıları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. İşitme engelini meydana getiren nedenler (Aktaş 2017).

Doğum Öncesi Nedenler	**Doğum Esnasındaki Nedenler**	**Doğum Sonrası Nedenler**
Hamilelik dönemi enfeksiyon	Doğum esnasında meydana gelen komplikasyonlar	Orta ve iç kulakta zedelenme
Hamilelik dönemi yüksek radyasyona maruz kalma	Düşük ağırlıkta doğum yapma	Çocukluk dönemi geçirilen hastalıklar
Hamilelik döneminde ilaç, alkol, uyuşturucu vb… kullanma	Erken doğum	Orta kulak iltihabı (kronik)
Hamilelik dönemi kaza geçirme	Sarılık	Baş ve boyun bölgesi yaralanmaları
Kan uyuşmazlığı	Doğum esnasında baş kısmının herhangi bir bölümünde oluşabilecek zedelenme	
Akraba evliliği		
Genetik faktörler		

Bununla beraber, işitme engelinin dereceleri de mevcuttur. İşitme kaybının; sesin düzeyi (desibel) doğrultusunda sınıflandırıldığı görülmüştür. Buna göre (a) 0-25 dB, normal işitme sınırlarında, (b) 26-40 dB hafif işitme kaybı, (c) 41-55 dB hafif-orta işitme kaybı, (d) 56-70

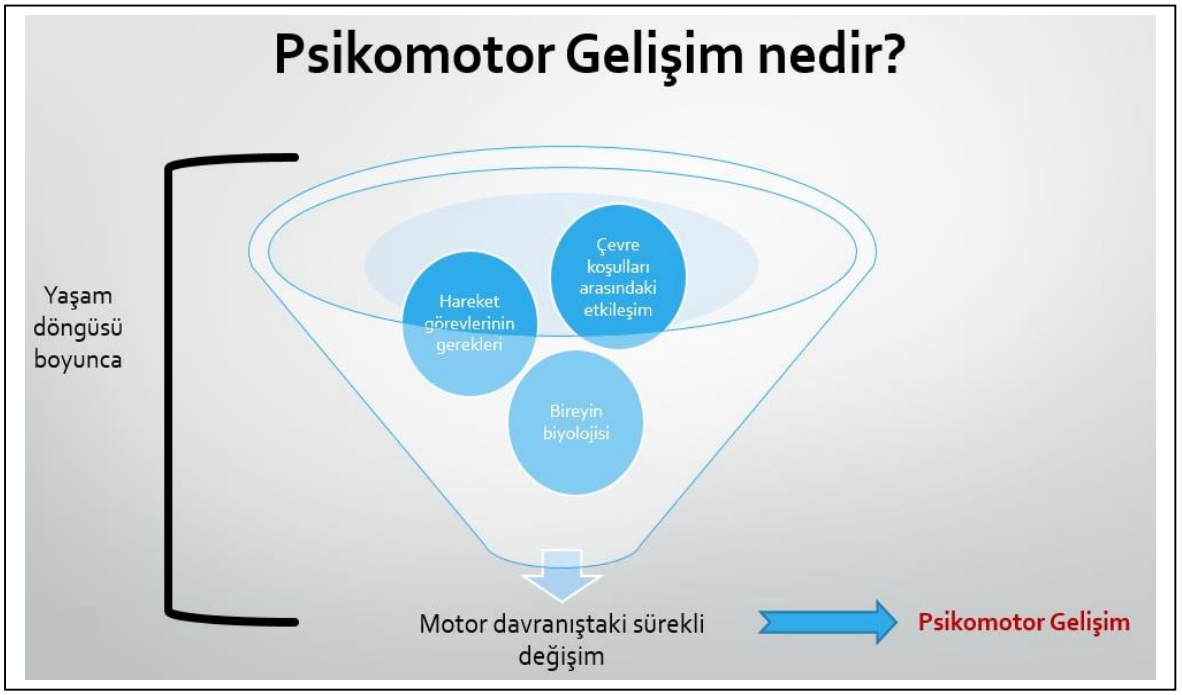
dB orta-ileri işitme kaybı, (e) 71-90 dB ileri işitme kaybı ve (f) 91 ve üstü çok ileri işitme kaybı olarak sınıflandırılmıştır (Sancar,2004).

2.2. Motor Gelişim

İnsan davranışlarının davranış alanları içerisinde sınıflandırılması ilk olarak Bloom ve arkadaşları (1953) tarafından gerçekleştirilmiştir. Zamanla yapılan çalışmalar insan davranışlarının üç ana alanda incelenmesi durumunu ortaya çıkarmıştır. Bu alanlar bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alan şekilde ortaya çıkmıştır.

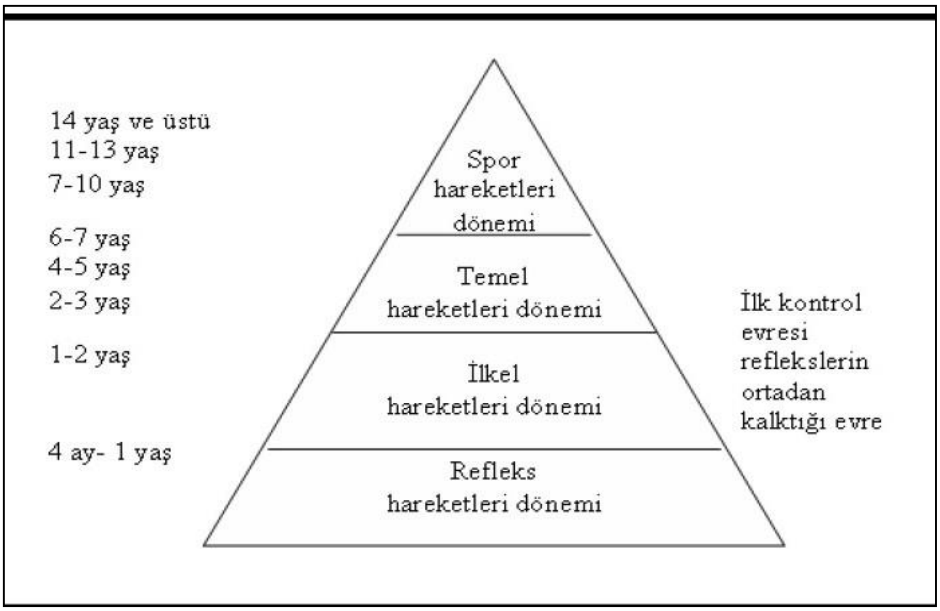
Psikomotor alan; fiziksel yapı ve sinir-kas fonksiyonlarındaki değişim, duraklama ve gerileme süreçlerini içeren alandır. Psikomotor alanda hareket, daha yukarı beyin merkezindeki algılama süreçlerinin, daha aşağı beyin merkezindeki refleksif aktivitelerin veya merkezi sinir sistemindeki otomatik tepkilerin sonucu olarak ortaya çıkabilir. Psikomotor alan yaşam boyu tüm fiziksel ve fizyolojik değişimleri içerir.

Bu doğrultuda psikomotor gelişim ya da motor gelişim; yaşam döngüsü boyunca hareket görevinin gerekleri, kişinin biyolojik özellikleri öğrenme ortamının koşulları arasındaki etkileşimin belirlediği motor davranışlardaki ilerleyici değişim olarak tanımlanmıştır (Şekil 1).

Şekil 1. Psikomotor gelişimin tanımlanması

Hareket, motor gelişim sürecine pencere olan bir unsur olarak görülmekte ve bu nedenle de araştırma yolunun bütün yaşam boyunca hareket becerilerinin sıralı ilerlemesinin incelenmesi olduğu belirtilmiştir. Bu sıralı incelemenin en belirgin örneklerinden birinin ise piramidal model olduğu görülmektedir (Şekil 2).

Şekil 2. Gallahue'nin piramidal modeli (Gallahue, 1982)

Buna göre; motor gelişim süreci dört ana dönem içerisinde değerlendirilmiştir. Bunlar (a) Refleks hareketler dönemi, (b) ilkel hareketler dönemi, (c) temel hareketler dönemi ve (d) spora özgü hareketler dönemidir.

Bu modele göre her bir motor gelişim dönemi bir diğerinin üzerine kurulur. Her beceri için uygun gelişim evreleri söz konusudur. Birey gelişimi üzerine çevresel faktörler bu dönemlerde daha etkilidir. Bu dönemler bireyin motor gelişimi açısından kritiktir. Bu kritik dönemlerde becerilerin tam anlamıyla gelişmemesi daha sonraki dönemlerde olumsuz etkileyebilmektedir (Koç,2005).

2.2.1. Motor Beceriler

Motor beceriler; amaç odaklı bir görevi ifa etmek için öğrenilmeleri ve isteyerek üretilmeleri gereken, kaslı bir bileşeni içeren kasıtlı hareketlerdir. Alan yazın incelendiğinde, motor beceriler iki tip olarak ortaya çıkar. Büyük kas grupları ile ortaya konan kaba motor beceriler ve küçük kas grupları ile ortaya konana ince motor beceriler vardır. Genellikle kaba motor beceriler yürüme, bisiklet sürme, topa vurma gibi büyük kas gruplarından üretilen hareketler

olarak ortaya çıkar. Yaşamın ilk yıllarında insanoğlu büyük kas gruplarını daha çok geliştirir ve kaba motor becerilerin daha çok ön plana çıktığı görülür. İnce motor beceriler ise daha çok parmaklarla yapılan, ortaya konana hareket performanslarını içermektedir. Burada daha çok nesneleri manipüle etmek için gereken beceriler ön plana çıkmaktadır. Yazı yazma, resim çizme, kâğıt kesme, giyinme gibi beceriler bu tip becerilere verilebilecek en iyi örneklerdir.

Alan yazın incelendiğinde, temel hareket becerilerinin üç kategoride sınıflandırıldığı görülmektedir. Bu sınıflama aşağıdaki (Tablo 2) tabloda verilmiştir.

Yukarıda tabloda verilen beceriler, anahtar motor becerilerdir. Spor, boş zaman etkinlikleri ve günlük yaşam aktivitelerinde, temel hareket becerileri ortaya konana hareket performansının da temelini oluşturmaktadır.

Tablo 2. Temel Hareket Becerilerinin Sınıflandırılması (Aslan, Baş, 2016).

TEMEL HAREKET BECERİLERİNİN SINIFLANDIRILMASI		
Denge	**Yer Değiştirme**	**Manipulatif Hareketler**
Boynu dik tutma	Yürüme	Yazı yazma
Gövdeyi dik tutma	Koşma	Raket kullanma
Sabit ayakla öne eğilme	Kayma	Topa vurma
Değişik yönlere esneme hareketleri	Galop	Nesne yardımı ile topa yöne verme

2.2.2. Motorik Özellikler

Motorik özellikler organizmanın uyum yeteneğine ve verimlilik durumuna göre değişen, bireyin özünde var olan ancak uygulamalarla geliştirilebilen özellikler olarak karşımıza çıkmaktadır. Motorik özellikler Temel Motorik özellikler ve Birleşik Motorik özellikler olarak iki kategoride değerlendirilir.

Tablo 3. Motorik Özellikler

Temel Motorik Özellikler	Birleşik Motorik Özellikler
Dayanıklılık	Çabuk kuvvet
Kuvvet	Süratte devamlılık
Sürat	Kuvvette devamlılık
Hareketlilik	
Koordinasyon	

2.2.3. İşitme Engellilerde Motor Beceriler

İşitme engeli olan çocuklar ve ergenlerde genellikle oryantasyon, kinestetik ve ritim algısı kabiliyetlerinin düşük seviyede olduğu belirtilmiştir. Bununla beraber denge ile ilgili yaşanan bazı problemlerin çeşitli motor becerilerin gelişimine negatif etki yaptığı belirtilmiştir. İşitme engelli çocuk ve ergenlerin, motor becerilerinin geliştirilmesi için uyarlanmış beden eğitimi programlarından yararlanıldığı işitme yaşıtları olarak eşit egzersiz olanakları önerilmelidir.

Denge kabiliyeti açısından uyarlanmış egzersiz programları bireyin uzaydaki konumunu tanıma ve hareketleri kontrol etme becerisi dahil olmak üzere birçok açıdan önemlidir. Denge egzersizleri genellikle denge tahtaları ve şişirilmiş denge diskleri gibi özel ekipmanlar içermektedir. Bununla birlikte, geleneksel egzersiz programları çoğu zaman sıkıcı ve genellikle kullanıcıların evlerinde de alabilecekleri yaygın olarak bulunan ticari oyun platformlarından daha zor ya da pahalı olan özel ekipmanlar içerir. Denge bozukluklarının tedavisi genellikle maliyetli ve zaman alan bir işlemdir. Bu nedenle, motivasyon, düşük maliyetli ve uygulaması kolay denge rehabilitasyon yöntemlerine ihtiyaç duyulmaktadır. (Tzanetakos, Papastergıou, & Vernadakıs, Antonıou 2017.)

İşitme engelli bireyler, genellikle motor gelişim evrelerini normal bireylerle aynı sırada ve aynı süreçte erişmekte oldukları, ancak işitme kaybının nedenine ve oranına göre daha çok denge ve genel koordinasyon ile alakalı becerilerde sorunlarla karşılaşıldığı belirtilmiştir (Işık, 2013).

2.3. Beden Eğitimi Dersine Yatkınlık

Welk (1999), ergen ve gençlere yönelik geliştirdiği "Fiziksel Aktivite Teşvik Modeli" ile birçok potansiyel faktörü, modelinde bir araya getirmiş ve ayrı ayrı incelemiş olduğu görülmüştür.

Eğitime ve organizasyona dair tanıları içeren bu faktörler genel olarak incelendiğinde; (a) Olanak sağlama faktörü, (b) Yatkınlık kazandırma faktörü, (c) Pekiştirme faktörü, (d) Kişisel özellikler faktörü şeklinde incelendiği saptanmıştır (Erbaş, Ünlü ve Kalemoğlu-Varol, 2015).

"Buna değer mi?" alt başlığı içerisinde ise zevk alma, inanışlar, algılanan faydalar ve tutum faktörleri yer almakta olup, bu alt faktör, daha çok bilişsel ve duyuşsal gelişim açısından önem arz ettiği görülmüştür (Erbaş, Ünlü ve Kalemoğlu-Varol, 2015).

Bundan dolayı öğrencilerin hem fiziksel aktivitelere hem de beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını etkileyen birçok faktör olduğu ve beden eğitimi araştırmalarının bu faktörler üzerine yoğunlaşmış olduğu görülmüştür (Subramaniam & Silverman, 2007).

Beden eğitimi dersleri, hayat boyu fiziksel aktivite ve psikomotor gelişim açısından önemli bir yere sahip olmakla beraber, beden eğitimi derslerine aktif katılmayan öğrenciler için aynı şeyi söylemenin mümkün olmadığı belirtilmiştir (Myers, Strikmiller, Webber, & Berenson, 1996).

Bu faktörlerden biri olan yatkınlık faktörün bünyesinde iki alt başlık bulundurmakta olduğu belirlenmiştir. "*Yapabilir miyim?*" alt başlı içerisinde yeterlik algısı ve öz-yeterlik faktörü yer almaktadır. Çocuklar yaptıkları her şeyi değerlendirmekte ve hangi alanda iyi olduklarının farkına varmakta oldukları belirtilmiştir (Welk,1999).

BÖLÜM III

3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

3.1. İşitme Engellilere Yönelik Araştırmalar

Kanber (2017), çalışmasında işitme engelli milli badmintoncuların, sert zemin çift ayak, sert zemin tek ayak, sert zemin tandem ve minder üzerindeki tandem duruşlarının sedanter sporculara oranla daha iyi düzeyde (düşük) olduğunu, yine işitme engelli kadın milli badmintoncuların da minder üzerinde tandem ve tandem duruşlarının daha iyi seviyelere sahip olduğunu belirlemiştir.

Göbel (2016), yaptığı çalışmada; 8 haftalık işaret dili eğitiminin normal bireyler üzerinde serbest zamanı anlama noktasında farklılıklar yarattığı, bu farklılıkların verilen eğitimden kaynaklandığı verilen eğitimin engelleri anlamadaki tutumları üzerinde herhangi bir anlamlı farka rastlamamış ve cinsiyet faktörünün de değişkenler üzerinde etkisi olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Açak (2016), yaptığı çalışmada; işitme engelliler alanında çalışacak öğretmen, antrenör, hakem gibi insanların işaret dili bilmelerinin, işitme engelli bireyleri daha mutlu ettikleri, kendilerinin önemsenmiş olarak gördüklerini ve iletişimi çok kolay sağladıklarını dile getirmiş işaret dili bilmenin önemini yaptığı çalışmada ortaya koymuştur.

Gennari ve ark. (2016), çalışmasında göçmen işitme engelli ergenlerde kişisel ve sosyal kimlik gelişimini araştırmıştır. Çalışmada göç unsurunun, işitme engelli ergenlerin etkili bir kişisel ve sosyal kimlik geliştirmelerini engelleyen çok büyük bir problem olduğu ve bu

ergenlerde gerici savunma sistemlerinin ortaya çıkmasına zemin hazırladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Brice ve Strauss (2016), işitme engelli ergenlerin kimlik gelişimi, özgüven ve yaşam kaliteleri üzerinde etkili olan unsurları araştırdığı çalışmalarında, engelli ergenlerin karşılaştıkları birçok olumsuz durumun söz konusu olduğu ve bu durumun onların kişisel ve sosyal gelişimlerini olumsuz yönde etkilediğini belirlemişlerdir.

Li ve ark. (2015), doğuştan işitme engelli ergenlerde işitsel, dil ve görsel sistemler arasındaki gri madde bağlantısını araştırdıkları çalışmalarında özellikle işitsel ve görsel sistemler arasında, önceden işitme engelli olan ergenlerde işitsel girdilerin yoksun bırakılmasından sonra "çapraz-model" plastikliği gösterdiği ve ayrıca, işitsel mahrumiyet ve görsel eksiklikler, önceden engelli olan ergenlerde, dil ve görsel sistemlerdeki bağlantı düzenini etkileyebildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Esat Beyoğlu ve Karahan (2014), yaptığı çalışmada, işitme engelli katılımcılar fiziksel aktivite etkinliklerine katılımda psikolojik olarak bir engelleyici engel hissetmediklerini kendilerini normal bireylerden farklı görmediklerini belirtmişlerdir. ‘*’Koşarken, yürürken, gezerken, herhangi bir sorun yaşamıyorum, korkum endişem yok, Rahatım, ilk sıralar biraz sıkıntı çeker gibi oldum ama rahatım şimdi, enerjim yerimde hareketliyim, istediğim yere gidebiliyorum, gayet iyiyim ben normalim* ‘’ gibi sözlerle kendi durumlarını en yalın şekilde dile getirdiklerini saptamışlardır.

Karakoç (2014), çalışmasında işitme engelli judocuların performanslarının düzenli olarak yapılan denge ve koordinasyon antrenmanlarına bağlı olarak artış gösterdiği ve dinamik denge antrenmanlarının performansları üzerinde statik denge antrenmanlarından daha etkili olduğunu belirlemiştir.

Işık (2013), yaptığı çalışmada; engelli ve engelli olmayan grupların yaş, boy, vücut yağı, sağ ve sol bacak yağı, sol kol ve sağ kol yağı, gövde yağı, bacak kuvveti, sırt kuvveti, dikey sıçrama aerobik güç, anaerobik güç, esneklik, denge, nabız, gibi değişkenleri uygun testlerle engelli ve engelli olmayan iki grup arasında incelemiş ve birbirinden farklı birden fazla sonuca ulaşmıştır.

Özer, (2013) yaptığı çalışmada Spor, engelli bireylerin, sağlam ve engelli bireylerle bir araya gelmelerine olanak sağlayarak özel eğitimde ulaşılması hedeflenen uyum için son derece önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Böyle bir ortamda, engelli birey, diğer engelli kişilerin sorunlarını gözleyerek kendine karşı olumlu tutum geliştirmekte, yaratıcılığı uyarılmakta,

yalnızlık duyguları en aza inmekte, çevresi genişlemekte ve daha anlamlı bir yaşam sürme şansı yakalandığı sonucuna ulaşmıştır.

Konar ve Yıldıran (2012) yaptığı çalışmada; Engelliler de beden eğitimi ve spor öğretmenliği gereksinimi için ve bir program modeli oluşturulmalı gerekli alt yapılar belirlenerek ön lisans, lisans ve yükseköğretim gibi programlarla en üst seviyede bir eğitim hizmeti verilmesinin gerekli olduğunu, birçok üniversitenin bir araya gelerek kendi birimlerinde engelliler için bölümler açılması gerektiği ve buradan mezun olan kişilerin hakim oldukları alanda daha iyi işler ortaya çıkarabileceklerini saptamış aynı zamanda 2020 yılında İstanbul da yapılacak olan paralimpik olimpiyat oyunlarına akademik düzeyde destek verilebileceğini, engellilerin toplumsal entegrasyonu ve rehabilitasyonu için sporun önemli bir unsur olduğunu ortaya koymuştur.

Karakoç (2010), yaptığı çalışmada; işitme engelli milli sporcular ile ve spor yapmayan işitme engelli bireylerin benlik saygıları ölçmüş, işitme engelli milli sporcuların benlik saygılarının, spor yapmayan işitme engelli bireylere göre daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır.

Akay (2008), yaptığı çalışma da işitme engelliler de beden eğitimi spor ve rekreasyon aktivitelerinin eğitim bütünlüğü açısından incelenmesi ve değerlendirilmesi konusunda inceleme yaparak, bu alanda engelli öğrencilerin dersin işleniş şekline göre davrandıkları ve istemedikleri şekilde işlendiği zaman, zihinsel yönden rahatlamadıkları ve ayrıca daha da rahatsız olduklarını gözlemiş, dersin eğitsel oyunlar oynayarak işlenmesinin, öğrencilerin zihinsel olarak daha çok rahatlattığı konusunda görüş birliğine varmış ve engelli öğrencilerin spora yönlenmelerindeki etkinin sırasıyla ilk olarak ailenin teşviki, daha sonra çevrenin etkisi, daha sonra sporculara olan hayranlıkları gibi sonucuna ulaşmışlardır.

Çiftçi, (2006) yaptığı çalışmada işiten çevreye uyum sağlamadaki sorunlar bireyin kendine dönük, çevresine karşı ilgisiz, olaylara tepkisiz kalmasına neden olmaktadır. Bu tepkisiz kalma durumu bireyde devam ettikçe sosyalleşmede de problemler ortaya çıkmaktadır. Çocuk işiten akranlarıyla iletişim kurma yerine sadece kendisi gibi işitme engelli olan bireylerle iletişim kurmayı tercih etmektedir. Böylece çocuk sınırlı sayıdaki kişiyle iletişim kurup, kendisini geliştirmede belirli bir çerçeve çizmektedir.

Erden, (1995) yaptığı çalışmada İşitsel uyarıların; kişinin kendini ve çevresini tanımasında, duyu-algı-motor gelişiminin bir aşamasında olan hareketin başlatılması ve kontrolünün kazanılmasında büyük önemi vardır. İşitsel uyarıların algılanmaması işitsel-motor fonksiyonlarının gelişimini engelleyecektir. İşitme engeli çocukların çevre ve iletişimlerini,

motor gelişimlerini, koordinasyon gerektiren hareketlerini, dengelerini, görsel motor becerilerini inceleyen çalışmalarda, sağlıklı yaşıtlarına göre bir gecikmeye sahip oldukları ve bu nedenle destekleyici bir eğitime gereksinim gösterdikleri belirtilmektedir. Bu çocukların motor fonksiyonlarının değerlendirilerek, sahip oldukları fiziksel özellikler ve performansın belirlenmesi, uygun motor hareketleri, sportif ve rekreasyonel aktiviteleri içeren iyileştirme programlarının geliştirilmesinde büyük önem taşıdığını belirtmektedir.

3.2 Motor Beceri ile İlgili Araştırmalar

Nikolas vd. (2017), çalışmasında işitme engelli bireyler için Nintendo, Wii Fit Plus gibi fiziksel etkileşimli video oyunları ve geleneksel fiziksel eğitim programının yer aldığı etkinlikleri karşılaştırmıştır. Bu amaçla 17-19 yaşları arasındaki katılımcılardan oluşan iki farklı grup oluşturmuştur. Araştırma sonucunda başlangıçta iki grup denge yeteneğinde farklılık gösterememiştir. Müdahalenin ardından her iki program da denge yeteneğinde bir gelişme sağlanmış, ancak bu gelişme istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmamıştır. İşitme engelli öğrenciler, efor oyun programını motive edici, takip etmesi kolay ve faydalı bulmuşlardır. Program hakkında ebeveynlerin ve eğitmenler genel olarak olumlu yönde görüş bildirmişlerdir. Sonuç olarak denge oyunlarının, etkinliği daha fazla araştırılması gereken bir konu olduğunu ve işitme engelli ergenler için uygun, olumlu yönde etkileri olan ve motivasyonel bir denge eğitimi modu oluşturan bir etkinlik olduğunu belirlemiştir.

Mathhaus vd. (2015), çalışmalarında işitme bozukluğu olan temsili bir çocuk popülasyonunda motor performans ile ruh sağlığı arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışma sonucunda işitme bozukluğu olan çocukların yüksek bir yüzdesinin düşük motor performansına sahip oldukları ve bu sorunlar sosyal ilişkilerde yaşadıkları zorluklarla bağlantılı olduğunu belirlemişlerdir. Bu sorunların erken tanınması, akran ilişkilerinde işitme bozukluğu olan çocuklara yardımcı olmak için müdahalelere yol açabileceği ifade edilmiştir.

Khudolii ve ark. (2015), çalışmalarında 7-9 yaş arasında yer alan işitme engelli çocukların motor performansları modelini belirlemeyi amaçlamışlardır. Çocukların motor zindeliği modelini belirlemek için faktör analizi yapılmıştır. Çalışma sonucunda Erkeklerin motor uygunluğunun pedagojik kontrolü için bilgilendirici testler belirlenmiştir. Beden eğitiminin kontrolünde karar almak için gerekli ve çocukların ve ergenlerin beden eğitimi ile ilgili etkili programlarının çalışması için gerekli bilgileri alınmıştır.

Leigh ve ark (2015), işitme güçlüğü çeken ya da işitme engeli bulunan üç yaşındaki çocuklarda psikososyal ve motor gelişimi etkileyen faktörleri araştırdıkları çalışmalarında bu gruptaki çocuklar arasında psikososyal ve / veya motor sonuçlarda varyasyona önemli katkı yapan birkaç faktör olduğu belirlenmiştir. Bu faktörler arasında ek sakatlıkların varlığı, düşük doğum ağırlığı ve daha az ve daha sınırlı bir ölçüde cinsiyet (yani kızlardan erkek çocuklardan daha iyi performans gösteren kızlarla), işitme cihazı ve müdahale sırasında kullanılan ommunasyon modu bulunur. Bu aşamada belirsiz kalan şey, değişkenlerin uzun vadede sonuçların güçlü öngörücüleri olma olasılığıdır. Büyüme ve olgunlaşma ile diğer faktörlerin daha etkili hale gelmesi ve bu alanlardaki sonuçlar üzerinde daha önemli etkilerinin olması iyi olabileceği ifade edilmiştir.

Kitiş ve arkadaşlarının (2015) yapmış olduğu çalışmada; günlük yaşam aktivitelerinin düzgün ve kontrollü bir şekilde yapılabilmesinde mobilite ve denge yakından ilişkilidir. Mobilitenin temelini ise ayakta dik duruş olduğunu söyler. Yeterli mobilite, düzgün postür, esneklik ve kas kuvvetinin işitme engellilerin denge reaksiyonlarını restore etmede önemli değişken oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Demirci ve Çınar (2014), yaptıkları çalışmada; Sınıf öğretmenlerinin özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerde beden eğitimi ders programında ve kaynaştırma eğitimden kaynaklanan sorunları ortaya koyarken, beden eğitimi ve spor programındaki kazanımları açık ve anlaşılır olmadığı, engelli öğrencilerin topluma uyumunu kolaylaştırmadığı, öğrencilerin engelleri doğrultusunda hazırlanmadığı, öğrencilerin engelleri ve yeteneklerini göz önünde bulundurmadığı, aynı zamanda öğrenciler bireysel yeteneklerine göre spor branşlarını belirlemediği, beden eğitimi ve spor dersinin, engelli öğrencilerin engel ve yetenek gruplarına göre işlenmediği, öğrenciler için uygun eğitsel oyunlar içermediği, öğrencilerin motorsal becerilerini geliştirmediği belirlemiş, kaynaştırma eğitimi başlamadan önce okullarda ciddi anlamda fiziki ve öğretmen bilgisinde eksiklik olduğu saptanmış ve kaynaştırma eğitimde görülen bu eksikliklerin öğrencilerde ciddi problemlere yol açtığı belirlenirken bu problemlerin aynı zamanda engellilerle ilgili eğitim ve öğretimi olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmışlardır.

İşitme kayıplı çocuklar, başını tutma, oturma, emekleme ve yürüme gibi motor becerilerin kazandırılmasında normal işiten çocukların gelişim aşamalarını izler. Ancak bunların işitme kayıplarının nedenine ve derecesine de bağlı olarak denge ve genel koordinasyonla ilgili becerilerde daha yetersiz oldukları gözlenmektedir. Bu tip yetersizlik ya da gecikmeler gösteren çocukların yönlendirilme yapılması gerektiği saptanmıştır. MEB (2013)

Karakoç (2010) yapmış olduğu çalışmasında işitme engelliler ile ilgili araştırmaları incelemiş ve işiten çocukların statik ve dinamik denge, motor gelişim ve motor yetenekleri arasında bulunan farklılıklarla ilgili olarak bazı çelişkiler olduğunu saptamıştır. Araştırma bulgularının birbirlerinden farklı olmasının nedeni olarak çalışmalardaki vestibüler hasarlı çocukların sayısındaki farklılıklar düşünülmektedir. İç kulaktaki yarım daire kanalları zarar gördüğünde denge problemi ortaya çıkar. Bu denge problemi motor yetenek gecikmesi ve gelişimsel kayıplara neden olabilir. İşitme engelli çocukların motor performansları üzerine yapılan birçok çalışmada vestibüler hasarlı olan çocuklar, diğer işitme engelli çocuklardan ayrı bir grup olarak yer almadığını belirtmişlerdir.

Zeybek (2007) dan; aktaran Eynur (2013) yaptığı çalışmada dokuz yaş grubu çocukların motor gelişim düzeylerini incelemiştir. Toplamda 43(23 kız 20 erkek) öğrencinin katılmış olduğu deney grubunda bulunan çocukların TGMD-II testine göre lokomotor ve obje kontrol becerileri ölçülmüştür. Araştırma sonucunda bu beceriler arasında fark bulunmamıştır. Temel hareket becerilerinin dokuz yaş grubunda cinsiyete göre farlılık göstermediği fakat ergenlik dönemine kızlar erkeklerden daha önce girdiği için kuvvet gerektiren becerilerde kızlar erkeklerin önünde yer almış olup, bazı becerileri de erkeklere göre daha kolay yaptıkları gözlenmiştir.

Konu ile ilgili alan yazın incelendiğinde benzer çalışmalara rastlanmıştır. Çiftçi (2006), yaptığı çalışma da 7-15 yaş grubu çeşitli derecede işitme kaybına sahip çocukların egzersiz öncesi ve sonrası motorik performansla karşılaştırarak: beden eğitimi ve sporun işitme engelli çocukların sosyalleşmelerine etkisi ve işitme engelli öğrencinin 8 haftalık süre ile uygulanan antrenman programı öncesi ve sonrası alınan motorik spor test sonuçları karşılaştırıldığında çocukların performanslarında olumlu gelişmeler görmüştür.

Şen (2004) anaokuluna devam eden altı yaş grubu çocukların motor gelişimlerinde beden eğitimi çalışmalarının etkisini test etmek amacıyla Ankara Üniversitesine bağlı üç anaokulundan 20 kontrol ve 20 deney grubu olmak 40 çocuk ile deneysel bir çalışma yapmıştır. Araştırmada çocukların motor performanslarını test etmek amacıyla on iki haftalık eğitim programı öncesinde ve sonrasında Hirt ve ark. tarafından geliştirilen okul öncesi çocukların motor performans değerlendirme testini kullanmıştır. Beden eğitim programı çocukların motor gelişimlerini destekleyici şekilde hazırlamış ve haftada iki gün, günde 45 dakika olarak uygulamıştır. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına göre eğitim alan grubun lehine sabit uzun atlama ve dinamik denge alt testi performanslarında ($p<.01$) ve statik denge ve koşu alt testi sonuçlarında ise. ($P<.05$) düzeyinde anlamlı derecede fark

olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında deney grubundaki çocukların cinsiyetlerine göre motor performans değerlendirme testi puanlarına bakıldığında eğitim programından kız çocukların erkek çocuklardan daha fazla yararlandıkları sonucunu ortaya koymaktadır.

Gallahue (2002) yaptığı çalışmada, yaşam boyunca, motor davranışta meydana gelen motor görevin gerektirdikleri, bireyin biyolojik yapısı ve çevre koşullarının birbiriyle etkileşiminin sebep olduğu sürekli değişim şeklinde ifade etmiştir. Motor gelişim, ayrı ayrı motor becerilerin birlikte çalışarak daha ileri yetenekler ürettiği bir sistemdir. Motor gelişim hem işlem hem ürün olarak değerlendirilebilir. İşlem olarak motor gelişim bebeklikten yaşlılığa kadar motor performansı etkileyen çevresel ve biyolojik faktörleri içerir. Ürün olarak ise belli dönemleri tanımlayan özelliklerdir. Motor gelişim insan organizmasının çevresiyle ilişkisini belirleyen motor davranışlarda zaman içinde meydana gelen değişimlerdir.

Butterfield (1986), işitme engelli çocuklar üzerinde yaptığı araştırmasın da koşu, fırlatma, vurma ve sekme de yaşla beklenen gelişim olduğunu topa ayakla vurma, atlama ve zıplamadaki gelişimde gecikmelere denge probleminin neden olduğu düşünmektedir. İşitme engelli öğrenciler fiziksel uygunluk açısından işiten çocuklardan pek farklı değildir. Beden kompozisyonu kuvvet ve esneklik, hız ve kardiyovasküler dayanıklılık ölçümlerinde anlamlı bir fark bulamadıklarını ortaya koymaktadır. Performansta yaşa ve cinsiyete bağlı farklılıklar görülmüştür. Erkekler esneklik hariç diğer ölçümlerde kızlardan daha uygun bulunduğu belirtilmiştir. Bu bulgulara dayalı olarak beden eğitimcilere işiten öğrencilere kullanılan fiziksel uygunluk normlarını kullanarak işitme engelli öğrencileri değerlendirmeleri ve işiten yaşıtları ile aynı sağlıkla ilişkili uygunluk standartlarına ulaşmalarını beklemelerini önermektedir.

3.3. Beden Eğitimine Yatkınlık İle İlgili Araştırmalar

Akbulut (2017) yaptığı çalışmada öğrencilerin beden eğitimi dersine yatkınlıkları ile beden eğitimine yönelik tutum ve öz yeterliliklerinin orta seviyenin üzerinde olduğu, sınıf seviyesi büyüdükçe öğrencilerin beden eğitimine yatkınlıkları ile beden eğitimine yönelik tutum ve öz yeterliliklerinin azaldığı, erkek öğrencilerin beden eğitimi yatkınlıkları ile beden eğitimine yönelik tutum ve öz yeterlilikleri kız öğrencilerden daha yüksek olduğu, bazı sınıf seviyelerinde iki değişken arasında eşit bir sonucun ortaya çıktığı bazı sınıf seviyelerinde ise sonucun değişkenlik gösterdiği, okul takımı gibi sportif faaliyet içinde yer alan öğrencilerin bu faaliyet kapsamında yer almayan öğrencilere göre beden eğitimi yatkınlıkları ve beden eğitimine yönelik tutum ve öz yeterliliğin daha yüksek olduğu, bir spor kulübüne bağlı

olarak spor yapan öğrencileri bir spor kulübüne bağlı olmayan öğrencilere göre ve ailesi kendisi dışında sporla ilgilenen(izleyici, sporcu, antrenör gibi) bireylerin bulunduğunu belirten öğrencilerin, ailesinde kendisi dışında sporla ilgilenen (izleyici, sporcu, antrenör gibi) birey bulunmadığını belirten öğrencilerden beden eğitimi yatkınlıkları ile beden eğitimine yönelik tutum ve öz yeterliliklerinin daha yüksek olduğu, beden eğitimi dersleri otokratik baskıcı liderlik stiline sahip beden eğitimi öğretmeni tarafından yürütülen öğrencilerin beden eğitimi yatkınlıkları ile beden eğitimine yönelik tutumları, beden eğitimi dersleri yarı demokratik ve demokratik liderlik stiline sahip beden eğitimi öğretmeni tarafından yürütülen öğrencilerden daha yüksek olduğu, Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimine yönelik tutumları ve öz-yeterlikleri arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olup, öğrencilerin beden eğitimine yönelik tutumları, öz-yeterliklerini %23 oranında olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Gallegos & Extremera (2016) geçerlik kanıtı, incelediği çalışmada ölçeğin 2x2 Başarı hedefleri ile olan ilişkisini incelemek suretiyle araştırılmış, performans yaklaşımının beceri unsuru erkekler arasında belirleyici olduğu, kadınlar ile de benzerlik gösterdiği aynı zamanda kadınlarında çaba ve gayretleri sonucunda aynı seviyeye ulaşabilecekleri sonucuna ulaşmışlar ve yaptıkları çalışmanın da geçerlik ve güvenirliğini ispatlayarak ortaya koymuşlardır.

Şengül (2016) yaptığı çalışmada öğrencilerin beden eğitimi dersine yatkınlıkları ile beden eğitimine yönelik tutum ve öz yeterliliklerinin orta seviyenin üzerinde olduğu, sınıf seviyesi büyüdükçe öğrencilerin beden eğitimine yatkınlıkları ile beden eğitimine yönelik tutum ve öz yeterliliklerinin azaldığı, erkek öğrencilerin beden eğitimi yatkınlıkları ile beden eğitimine yönelik tutum ve öz yeterlilikleri kız öğrencilerden daha yüksek olduğu, bazı sınıf seviyelerinde iki değişken arasında eşit bir sonucun ortaya çıktığı bazı sınıf seviyelerinde ise sonucun değişkenlik gösterdiği, okul takımı gibi sportif faaliyet içinde yer alan öğrencilerin bu faaliyet kapsamında yer almayan öğrencilere göre beden eğitimi yatkınlıkları ve beden eğitimine yönelik tutum ve öz yeterliliğin daha yüksek olduğu, bir spor kulübüne bağlı olarak spor yapan öğrencileri bir spor kulübüne bağlı olmayan öğrencilere göre ve ailesi kendisi dışında sporla ilgilenen(izleyici, sporcu, antrenör gibi) bireylerin bulunduğunu belirten öğrencilerin, ailesinde kendisi dışında sporla ilgilenen (izleyici, sporcu, antrenör gibi) birey bulunmadığını belirten öğrencilerden beden eğitimi yatkınlıkları ile beden eğitimine yönelik tutum ve öz yeterliliklerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Hilland ve arkadaşlarının (2009) yaptığı çalışmada Dört Kuzey Batı İngiltere okulundan toplam 315 8. ve 9. sınıf öğrencileri (12-14 yaş) Beden Eğitimi Ön Koşul Ölçeğini uygulamış temel bileşen analizi varyansın %60,7'sini açıklayan basit bir iki faktörlü çözümün varlığını ortaya koymuştur. Faktör 1 de (Etiketli PE Değerinde), tutum duygusal ve tutumsal bilişsel (a = 0.91) ve faktör 2 de (Algılanan PE Yeteneği) algılanan yetkinlik ve öz-yeterlik (a = 0.89) sonucuna ulaşarak Faktörler arasında anlamlı pozitif korelasyon olduğunu gözlemlemişlerdir. (r = 0.67- 0.71, P = 0.001). Çocuklar, Algılanan PE Değerinde (P = 0.001) ve Algılanan PE Yeteneği (P = 0.02) ile kızlardan belirgin şekilde daha yüksek puan aldığı, benzer şekilde, 8. sınıf öğrencilerinde, Algılanan PE Değerinde (P = 0.005) ve Algılanan PE Yeteneği (P = 0.001) ile 9. Sınıf öğrencilerden anlamlı derecede yüksek puan aldığı sonucuna ulaşmışlardır. Sonuç olarak da hem PE hem de öğretmenler için Beden Eğitimi Ön Koşul Ölçeği'nin kullanılabilir bir ölçek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

BÖLÜM IV

4. YÖNTEM

Bu bölümde, yapılacak olan araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama yöntemleri ve elde edilecek olan verilerin analiz yöntemlerine yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma işitme engelli öğrencilerin motor beceri düzeyleri ile beden eğitimi dersine yatkınlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyen ilişkisel tarama modelinde bir araştırmadır.

İlişkisel tarama iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını veya değişim derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırmalardır Karasar (2011).

Bu yöntemle araştırma ergen işitme engelli öğrencilerin motor beceri düzeyleri ile beden eğitimi dersine yatkınlık düzeyleri arasındaki ilişki ve bazı değişkenler açısından incelenmiştir.

4.2. Araştırma Gurubu

Araştırma grubunu ($M_{\text{yaş}} = 16.56 \pm 1.194$) yaş ortalamalarına sahip 32 kız ve 42 erkek olmak üzere toplam 74 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma gurubunun özellikleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Araştırma grubunun özellikleri ($M_{yaş}$ = 16.56 ± 1.194)

DEĞİŞKENLER		**f**	**%**
CİNSİYET	Kız	32	43.2
	Erkek	42	56.8
İŞİTME KAYBI ORANI	Hafif Derece İşitme Kabı	25	33.8
	Orta Derece İşitme Kaybı	49	66.2
GELİR DÜZEYİ	Düşük	33	44.6
	Orta	20	27
	Yüksek	21	28.4
SPORLA İLGİLENME DURUMU	Evet	40	54.1
	Hayır	34	45.9

4.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada demografik değişkenlerin tespiti için kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Beden Eğitimi Dersine Yatkınlık düzeyini ölçmek için Erbaş ve arkadaşlarının (2015) Türkçe uyarlamış olduğu "Beden Eğitimi Dersi Yatkınlık Ölçeği" kullanılmıştır. Öğrencilerin psikomotor beceri düzeylerini belirlemek amacıyla ise; esneklik için otur eriş testi, dikey sıçrama testi, durarak uzun atlama testi, sağlık topu fırlatma, çeviklik (Z) testi, 20 m hız testi ve reaksiyon (görsel) testi uygulanmıştır. Tüm testlerde üçer adet ölçüm yapılarak, en iyi dereceler dikkate alınmıştır.

Çalışmalar Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler tamamlandıktan sonra, başlatılmış ve ölçümlerin yapılması için okul müdürlüğü ile yapılacak çalışma hakkında görüşülerek öğretmenler ve öğrencilere bilgi verilmiştir. Beden eğitimi dersine yatkınlık anketini uygulamak için hafta içi bir gün psikomotor becerileri uygulamak içinde başka bir hafta başka bir gün ayarlanmıştır. Bunun nedeni; özellikle kız öğrenciler için ailelerin eğitim gördükleri saat dışında onlara dışarıda kalmalarına izin vermemeleri ve çalışma için iznin okulun eğitim saatleri içerisinde alınmış olmasıdır. Özellikle eğitim saatlerinde izin alınmasının nedeni de çalışılan grubun özel eğitim öğrencisi olmalarıdır. Hem ölçekle veri toplama çalışmasında hem de psikomotor beceri ölçümlerinin yapılmasında Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı Kayseri ilinin İşaret Dili ve

Tercüman belgesine sahip İşaret Dili Tercümanlarının desteği alınmıştır. Çalışmayı yürüten kişinin CODA olması (*Children Of Deaf Adults kısaltması olan ve ebeveyni işitme engelli olup kendisi işitme engelli olmayan; iki dil ve iki kültürle yaşayan çocuklardır*) çalışmayı daha titiz kılmış ve tercümanlara işitme engellilerin durumlarını yaşantıları, düşünceleri hakkında bilgi verirken işitme engelli öğrencilere de onların çalışmada hangi noktada yardımcı olacaklarını anlatarak arada sıkı ve sağlıklı bir iletişim bağı kurulmuş ve iletişim probleminin yaratacağı tüm olumsuzluklar bu sayede dengede tutulmaya çalışılmıştır.

4.3.1. Beden Eğitimi Dersi Yatkınlık Ölçeği

Özgün formu "The Physical Education Predisposition Scale" olan ölçek 2009 yılında Hilland ve diğerleri (2009) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin özgün formu iki alt boyut ve 11 maddeden oluşmaktadır. Birinci alt boyut 6 maddeden oluşan "beden eğitimi dersine verilen değer" ve ikinci boyut ise 5 maddeden oluşan "beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek" alt boyutudur. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu Erbaş ve arkadaşları (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek beşli Likert tipinde, (1) Hiç katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum ve (5) Kesinlikle katılıyorum şeklinde puanlama sistemine sahiptir. Ölçekte yer alan 3,4,5.maddeler olumsuz ifadeler içerirken diğer maddeler olumlu ifadeler içermektedir. Olumsuz maddeler tersten puanlanmıştır.

Ölçekten elde edilen puanlara göre beden eğitimi dersine yatkınlık düzeyleri; "1-11" arası çok düşük, "12-22" arası düşük, "23-33" arası orta, "34-44" arası yüksek ve "45-55" arası çok yüksek olarak belirlenir.

Birinci faktör (Beden eğitimi dersine verilen değer) duygusal ve bilişsel tutumları yansıtırken, ikinci faktör (Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek) ise algılanan yetenek ve öz-yeterliği yansıtmıştır. Faktörler arasında pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edildiği görülmüştür (r= 0.67-0.71; p=0.001). Ölçeğin orijinal formunda birinci alt boyutu için Cronbach alfa değeri 0.91, ikinci alt boyutu için 0,89 olarak hesaplanmıştır (Hilland ve diğ., 2009).

Bu çalışma için iç tutarlık katsayıları tekrar hesaplanmış ve ölçek geneli için Cronbach alfa değeri .72, Birinci faktör (Beden eğitimi dersine verilen değer) için Cronbach alfa değeri .81, ikinci faktör (Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek) için Cronbach alfa değeri .76 olarak hesaplanmıştır.

4.3.2. Psikomotor Beceri Düzeyleri Ölçümleri

Yapılan ölçümler; reaksiyon zamanı, esneklik, dikey sıçrama, durarak uzun atlama, sağlık topu fırlatma, çeviklik ve sürat (sprint) ölçümlerinden oluşmuştur.

Görsel Reaksiyon zamanları ölçümleri:

Şekil 3. Görsel reaksiyon zaman ölçüm örneği

Görsel reaksiyon zamanı ölçümünde daha öncesinde bilgisayara reaksiyon zaman ölçümü programı yüklenmiş ve öğrencilere bu konuda tercümanlarımız tarafından bilgi verilmiştir. Görsel reaksiyon zamanı ölçerken, başlangıç butonuna basarak bilgisayar ekranına gelen kırmızı yuvarlak şekil işitme engelli öğrenci tarafından görüldüğü anda; fareye dokunmasıyla arada geçen zaman esas alınmıştır. Bu ölçüm 3 kez tekrarlanmış ve üç denemenin en iyi derecesi alınmıştır.

Esneklik ölçümleri:

Şekil 4. Esneklik ölçüm örneği

Otur Eriş Testi kullanılmıştır. Ölçümler için özel olarak imal ettirilen Test sehpası; 35 cm uzunluğunda, 45 cm genişliğinde 32 cm yüksekliğinde, standartlara uygun şekilde imal ettirilmiştir. Sehpanın üst yüzey ölçüleri; 55 cm uzunluk 45 cm genişlik şeklindedir. Üst yüzey ayakların dayandığı yüzeyden 15 cm daha dışardadır. 0-50 cm'lik ölçüm cetveli yer almaktadır. Esneklik ölçümü için hazırlanan sehpanın nasıl kullanılacağı hakkında öğrencilere bilgi verilmiş ve gösterilen hareketin aynen tekrarlanması istenmiştir. Sehpaya sıfır sekilde çığlak ayağını dayandıktan sonra sehpanınn üst yüzeyinde bulunan metreye doğru uzanması istenmiş ve rakamları dikkate almaları sık sık tekrar edilmiştir. Ölçümler üç tekrar şeklinde yapılmış ve üç tekrarda en iyi dereceleri alınmıştır.

Dikey Sıçrama Ölçümleri:

Şekil 5. Dikey sıçrama ölçüm örneği

Dikey sıçrama testi, Eurofit test bataryası içerisinde kullanılan dikey sıçrama testi esas alınarak yapılmıştır. Buna göre; yerden 155 cm yüksekliğe duvara yapışabilecek özellikte ölçüm cetveli kullanılmıştır. Bu aşamanın nasıl gerçekleşeceği konusunda tercümanlar örneklem grubuna duvarın yanına gelen kişiden ölçüm cetveline doğru ellerini uzatmasını ve uzattığı yerden tüm kuvvetini toplayarak sıçraması istenmiş bu hareket üç kez tekrarlanmış ve en iyi derecesi kaydedilmiştir.

Durarak uzun atlama:

Şekil 6. Durarak uzun atlama ölçüm örneği

Kaygan olmayan bir zeminde zeminin her iki tarafına, yapışarak yere sabitlenmiş, 250 cm'lik ölçüm cetveli kullanılmıştır. Tercümanlar kendileri hareketi tekrarlayarak ne yapmaları gerektiğini anlatmış ve hareketlerin aynı şekilde tekrarlanmasını istemiştir. Ölçüm işitme engelli öğrencinin başlangıç çizgisindeki ayak parmak ucuyla, atlayıp düştüğü yerdeki ayak topuğu arasında üç kez tekrarlanmıştır ve denemenin en iyi sonucu alınmıştır.

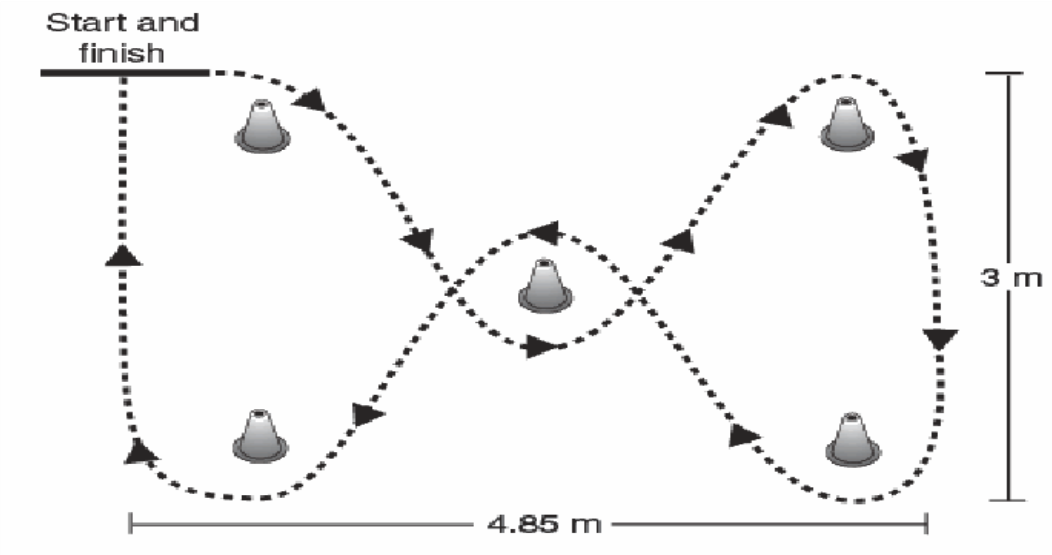
Sağlık topu fırlatma:

Şekil 7. Sağlık topu fırlatma ölçüm örneği

Sağlık topu fırlatmak için daha öncesinden belirlenmiştir. Bu alanda ölçümlerin alınması için bir başlangıç çizgisi oluşturulmuş ve 2 kg ağırlığındaki top orada hazır bulundurulmuştur. Diğer istasyonları tamamlayarak gelen grup bireyine tercüman hareketi göstererek çift kolla birlikte, 2 kg ağırlığındaki sağlık topunu fırlatmasını istemiştir. Bu hareketin sonucunda elde edilen uzaklık cm cinsinden ölçülmüş ve üç tekrar sonucunda en iyi değer kaydedilmiştir.

Çeviklik Testi (Z Test):

Şekil 8. Çeviklik ölçüm örneği

İşitme engelli öğrenci z şeklinde şekilde gösterildiği üzere bir parkur hazırlanmıştır. Bu istasyonda bulunan tercüman oraya gelen örneklem grubundaki kişiye bu istasyonu nasıl yapması gerektiğini hareketlerle göstermiş ve ondan bunun tekrarını istemiştir. Hareketi üç kez tekrarlatmış ve parkuru tamamlama süresi dikkate alınmıştır. Üç deneme sonunda en iyi derecesi esas alınmıştır.

Psikomotor beceri ölçüm yöntemleri seçilirken, öğrencilerin engel durumları ve yaşları dikkate alınarak, anaerobik ölçümleri ön plana çıkmıştır.

4.4. Verilerin Analizi

Bu araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda öncelikle betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Sonraki aşamada cinsiyet, işitme kaybı oranı ve aktif spor yapma durumuna göre yatkınlık düzeyleri ve motor beceri düzeyleri karşılaştırmak amacı ile bağımsız guruplarda aritmetik ortalamalar arası farkı belirlemek amacı ile t-testi yapılmıştır. Gelir düzeyine durumuna göre yatkınlık düzeyleri ve motor beceri düzeyleri karşılaştırmak amacı ile tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tekniğinden yararlanılmıştır. Yatkınlık düzeyleri ile motor beceri düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacı ile korelasyon analizi yapılmış, bunun yanında yatkınlık düzeyleri ve 2 alt faktörün motor beceri düzeyleri üzerindeki etkisinin ortaya konulması amacı ile regresyon analizi tekniğinden yararlanılmıştır.

BÖLÜM V

5. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın problem ve alt problemlerine yönelik olarak yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına ve bu sonuçlara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

5.1. Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerine Ait Aritmetik Ortalamalar

Beden eğitimi yatkınlık düzeylerine ve ölçekten elde edilen alt boyutlara ait aritmetik ortalamalar hesaplanmış ve aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bunun yanında ölçek iç tutarlık katsayısı ölçek toplamında ve her bir alt boyut için tekrar hesaplanmış ve Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Aritmetik Ortalamaları (n=74)

Değişkenler	$\overline{X}$	SD	α
Faktör 1	20.148	4.692	.81
Faktör 2	19.094	4.596	.76
Ölçek Toplamı	39.243	7.715	.72

Faktör 1 : *Beden eğitimi dersine verilen değer,* ***Faktör 2 :*** *Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek*

Tablo 5 incelendiğinde; araştırma gurubunun beden eğitimi yatkınlık düzeylerinin "34 – 44" arası olduğu, bu aralığa göre de yatkınlık düzeylerinin yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir. Beden eğitimi dersine verilen değer ve beden eğitimi dersinde algılanan yetenek alt faktörlerinde de ortalamanın yüksek olduğu görülmüştür.

5.2. Motor Beceri Düzeylerine Ait Aritmetik Ortalamalar

Araştırma gurubuna ait motor beceri düzeylerinin aritmetik ortalamaları hesaplanmış ve Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Motor Beceri Düzeylerinin Aritmetik Ortalamaları (n=74)

Değişkenler	$\overline{X}$	**Ss**
Esneklik (cm)	21.121	7.953
Dikey Sıçrama (cm)	80.405	18.939
Durarak Uzun Atlama (cm)	164.959	45.368
Sağlık Topu Fırlatma (cm)	377.351	102.659
Çeviklik (sn)	5.467	.768
20 m Hız (sn)	4.348	.955
Görsel Reaksiyon (sls)	.340	.103

($\boldsymbol{M}_{\text{yaş}} = 16.56 \pm 1.194$).

5.3. Cinsiyete Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması

Cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi yatkınlık düzeylerini karşılaştırmak amacı ile bağımsız guruplarda aritmetik ortalamalara ait farkı hesaplamak amacı ile t-testi yapılmış ve bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Cinsiyete Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişkenler		**N**	$\overline{X}$	**Ss**	**Sd**	**t**	**p**
Faktör 1	Kadın	32	21.843	4.600	72	2.841	.006**
	Erkek	42	18.857	4.387			
Faktör 2	Kadın	32	22.218	3.765	72	6.320	.000**
	Erkek	42	16.714	3.671			
Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeyi Toplam	Kadın	32	44.062	7.215	72	5.573	.000**
	Erkek	42	35.571	5.889			

*p< .05; **p< .01, ***Faktör 1 :*** *Beden eğitimi dersine verilen değer,* ***Faktör 2 :*** *Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek*

Tablo 7 incelendiğinde; cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi yatkınlık düzeylerinde ve her iki alt boyutta anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Buna göre; birinci, ikinci alt boyutta ve beden eğitimi yatkınlık düzeyinin genelinde, kadınların erkeklere göre düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

5.4. Cinsiyete Göre Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

Cinsiyet değişkenine göre motor beceri düzeylerini karşılaştırmak amacı ile bağımsız guruplarda aritmetik ortalamalara ait farkı hesaplamak amacı ile t-testi yapılmış ve bulgular Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Cinsiyete Göre Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişkenler		N	$\overline{X}$	Ss	Sd	t	p
Esneklik (cm)	Kadın	32	19.656	7.614	72	-1.392	.168
	Erkek	42	22.238	8.114			
Dikey sıçrama (cm)	Kadın	32	64.250	12.446	72	-9.611	.000**
	Erkek	42	92.714	12.753			
Durarak uzun atlama (cm)	Kadın	32	131.781	35.347	72	-7.118	.000**
	Erkek	42	190.238	34.732			
Sağlık topu fırlatma (cm)	Kadın	32	277.875	56.279	72	-13.784	.000**
	Erkek	42	453.142	52.553			
Çeviklik (sn)	Kadın	32	6.034	0.803	72	7.221	.000**
	Erkek	42	5.035	0.349			
20 m Hız (sn)	Kadın	32	5.143	0.857	72	9.099	.000**
	Erkek	42	3.742	0.447			
Görsel Reaksiyon (sls)	Kadın	32	0.377	0.110	72	2.861	.006**
	Erkek	42	0.311	0.088			

*p< .05; **p< .01, ***Faktör 1 :*** *Beden eğitimi dersine verilen değer,* ***Faktör 2 :*** *Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek*

Tablo 8 incelendiğinde; cinsiyet değişkenine dikey sıçrama, durarak uzun atlama, sağlık topu fırlatma, çeviklik, 20 m hız ve görsel reaksiyon zamanı açısından anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Buna göre; erkeklerin kadınlara göre tüm motor beceriler açısından daha iyi seviyede olduğu belirlenmiştir.

Bunun yanında esneklik düzeylerine ait aritmetik ortalamalar arası farklar açısından anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

5.5. İşitme Kaybı Oranlarına Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması

İşitme kaybı oranları açısından beden eğitimi yatkınlık düzeylerini karşılaştırmak amacı ile bağımsız guruplarda aritmetik ortalamalara ait farkı hesaplamak amacı ile t-testi yapılmış ve bulgular Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. İşitme Kaybı Oranlarına Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişkenler	İşitme Kaybı	N	$\overline{X}$	Ss	Sd	t	p
Faktör 1	Hafif Derece	25	18.840	3.411	72	-1.737	.087
	Orta Derece	49	20.816	5.130			
Faktör 2	Hafif Derece	25	19.640	3.871	72	0.727	.470
	Orta Derece	49	18.816	4.939			
Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeyi Toplam	Hafif Derece	25	38.480	5.598	72	-0.605	.547
	Orta Derece	49	8.625	8.625			

*p< .05; **p< .01, ***Faktör 1 :*** *Beden eğitimi dersine verilen değer*, ***Faktör 2 :*** *Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek*

Tablo 9 incelendiğinde; cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi yatkınlık düzeylerinde ve her iki alt boyutta anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

5.6. İşitme Kaybı Oranlarına Göre Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

İşitme kaybı oranları açısından motor beceri düzeylerini karşılaştırmak amacı ile bağımsız guruplarda aritmetik ortalamalara ait farkı hesaplamak amacı ile t-testi yapılmış ve bulgular Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. İşitme Kaybı Oranlarına Göre Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişkenler	İşitme Kaybı	N	$\overline{X}$	Ss	Sd	t	p
Esneklik (cm)	Hafif Derece	25	21.240	8.130	72	0.091	.928
	Orta Derece	49	21.061	7.946			
Dikey sıçrama (cm)	Hafif Derece	25	82.080	19.574	72	0.541	.590
	Orta Derece	49	79.551	18.755			
Durarak uzun atlama (cm)	Hafif Derece	25	163.240	45.386	72	-0.231	.818
	Orta Derece	49	165.836	45.804			
Sağlık topu fırlatma (cm)	Hafif Derece	25	363.320	111.769	72	-0.838	.405
	Orta Derece	49	384.510	98.117			
Çeviklik (sn)	Hafif Derece	25	5.456	0.585	72	-0.087	.931
	Orta Derece	49	5.473	0.852			
20 m Hız (sn)	Hafif Derece	25	4.426	0.954	72	0.495	.622
	Orta Derece	49	4.309	0.963			
Görsel Reaksiyon (sls)	Hafif Derece	25	0.332	0.122	72	-0.466	.642
	Orta Derece	49	0.344	0.092			

*p< .05; **p< .01, ***Faktör 1 :*** *Beden eğitimi dersine verilen değer,* ***Faktör 2 :*** *Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek*

Tablo 10 incelendiğinde; cinsiyet değişkenine göre motor beceri düzeylerinde anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

5.7. Spor Yapma Durumlarına Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması

Spor yapma durumlarına göre beden eğitimi yatkınlık düzeylerini karşılaştırmak amacı ile bağımsız guruplarda aritmetik ortalamalara ait farkı hesaplamak amacı ile t-testi yapılmış ve bulgular Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Spor Yapma Durumlarına Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişkenler	Spor Yapma	N	$\overline{X}$	Ss	Sd	t	p
Faktör 1	Evet	40	20.775	4.833	72	1.250	.215
	Hayır	34	19.411	4.479			
Faktör 2	Evet	40	19.325	4.697	72	0.465	.643
	Hayır	34	18.823	4.529			
Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeyi Toplam	Evet	40	40.100	8.104	72	1.037	.303
	Hayır	34	38.235	7.219			

*p< .05; **p< .01, ***Faktör 1 :*** *Beden eğitimi dersine verilen değer,* ***Faktör 2 :*** *Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek*

Tablo 11 incelendiğinde; spor yapma durumu açısından beden eğitimi yatkınlık düzeylerinde ve her iki alt boyutta anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

5.8. Spor Yapma Durumlarına Göre Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

Spor yapma durumu açısından motor beceri düzeylerini karşılaştırmak amacı ile bağımsız guruplarda aritmetik ortalamalara ait farkı hesaplamak amacı ile t-testi yapılmış ve bulgular Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Spor Yapma Durumlarına Göre Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin İncelenmesi

Değişkenler	Spor Yapma	N	$\overline{X}$	Ss	Sd	t	p
Esneklik (cm)	Evet	40	20.775	7.963	72	-0.404	.987
	Hayır	34	21.529	8.042			
Dikey sıçrama (cm)	Evet	40	84.375	18.080	72	1.995	.050*
	Hayır	34	75.735	19.120			
Durarak uzun atlama (cm)	Evet	40	165.775	44.694	72	0.167	.868
	Hayır	34	164	46.804			
Sağlık topu fırlatma (cm)	Evet	40	389.550	101.165	72	1.110	.270
	Hayır	34	363	104.046			
Çeviklik (sn)	Evet	40	5.451	0.757	72	-0.195	.846
	Hayır	34	5.486	0.792			
20 m Hız (sn)	Evet	40	4.219	0.903	72	-1.271	.208
	Hayır	34	4.501	1.005			
Görsel Reaksiyon (sls)	Evet	40	0.328	0.107	72	-1.067	.289
	Hayır	34	0.354	0.098			

*p< .05; **p< .01, ***Faktör 1 :*** *Beden eğitimi dersine verilen değer,* ***Faktör 2 :*** *Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek*

Tablo 12 incelendiğinde; spor yapma durumu açısından dikey sıçrama değişkenine yönelik aritmetik ortalamalar arasında farka rastlanmıştır. Buna göre; spor yapanların spor yapmayanlara göre dikey sıçrama düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Bunun yanında diğer motorik özellikler açısından anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

5.9. Gelir Düzeylerine Göre Beden Eğitimi Dersi Yatkınlık Düzeylerinin Ve Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

Gelir düzeyine göre beden eğitimi yatkınlık düzeyleri ve motor beceri düzeylerinin karşılaştırılmasına yönelik tek yönlü Varyans analizi (ANOVA) bulguları Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13. Gelir Düzeylerine Göre Değişkenlerin Karşılaştırılması

Değişkenler	Gelir Düzeyi	N	$\overline{X}$	Ss	Sd	F	P	Tukey HSD
Faktör 1	Düşük	33	20.363	4.421				
	Orta	20	20.150	4.068	73	0.087	.917	
	Yüksek	21	19.809	5.758				
Faktör 2	Düşük	33	20.727	3.875				Y<D
	Orta	20	19.950	4.547	73	10.136	.000**	Y<O
	Yüksek	21	15.714	4.039				
Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeyi	Düşük	33	41.090	7.459				Y<D
	Orta	20	40.100	7.704	73	3.777	.028*	
	Yüksek	21	35.523	7.138				
Esneklik (cm)	Düşük	33	19.727	8.333				
	Orta	20	23.550	8.592	73	1.460	.239	
	Yüksek	21	21	6.363				
Dikey sıçrama (cm)	Düşük	33	73.757	17.911				D<Y
	Orta	20	85.450	19.451	73	3.973	.023*	
	Yüksek	21	86.047	17.457				
Durarak uzun atlama (cm)	Düşük	33	140.060	39.820				D<O
	Orta	20	185	37.216	73	11.566	.000**	D<Y
	Yüksek	21	185	42.587				
Sağlık topu fırlatma (cm)	Düşük	33	335.424	89.774				D<O
	Orta	20	406.650	106.617	73	5.640	.005**	D<Y
	Yüksek	21	415.333	97.466				
Çeviklik) (sn)	Düşük	33	5.691	0.777				
	Orta	20	5.301	0.779	73	2.636	.079	
	Yüksek	21	5.274	0.681				
20 m Hız (sn)	Düşük	33	4.823	0.943				O<D
	Orta	20	3.964	0.807	73	8.952	.000**	Y<D
	Yüksek	21	3.969	0.785				
Görsel reaksiyon (sls)	Düşük	33	0.361	0.123				O<D
	Orta	20	0.284	0.087	73	4.396	.016*	O<Y
	Yüksek	21	0.360	0.052				

*p< .05; **p< .01 ***Faktör 1 :*** *Beden eğitimi dersine verilen değer* ***Faktör 2 :*** *Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek*

Tablo 13 incelendiğinde; beden eğitimi dersine verilen değer alt boyutunda, esneklik ve çabukluk değişkenlerinin de gelir düzeyi açısından anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Bunun yanında beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek alt boyutunda düşük ve orta gelirli ailelerin çocuklarının düzeylerinin yüksek gelirli ailelere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Beden eğitimi yatkınlık düzeyleri açısından düşük gelirli ailelerin yüksek gelirli ailelere göre düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Dikey sıçrama değişkeni incelendiğinde, yüksek gelirli ailelerin çocuklarının düşük gelirli ailelerin çocuklarına göre daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Durarak uzun atlama ve sağlık topu fırlatma düzeyleri incelendiğinde; orta ve yüksek gelire sahip ailelerin çocuklarının motor beceri düzeylerinin düşük gelirli aile çocuklarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

20 m hız testinden ve görsel reaksiyon zamanı testinden elde edilen veriler incelendiğinde, orta ve yüksek gelirli ailelerin çocuklarının düşük gelirli ailelere göre daha hızlı olduğu, daha kısa sürelerde testi tamamladığı belirlenmiştir.

5.10. Motor Beceri Düzeyleri ile Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeyleri Arasındaki İlişki

Araştırmanın bağımlı ve bağımsız değişkenleri arasındaki ilişki Pearson korelasyon analizi ile test edilmiş ve analiz bulguları Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14. Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeyleri İle Motor Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişki

Değişkenler	F1	F2	BEYD	ES	DS	DUA	STF	Ç	H	GR
Faktör 1 (F1)	1	.380**	.834**	-.076	-.172	-.364**	-.281*	.547**	.312**	.144
Faktör 2 (F2)	.380**	1	.827**	-.192	-.456**	-.486	-.659	.450**	.539**	.214
Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeyleri (BEYD)	.834**	.827**	1	-.161	-.376**	-.511**	-.563**	.601**	.511**	.215
Esneklik (ES) (cm)	-.076	-.192	-.161	1	.269*	.321**	.246*	-.272*	-.348**	-.216
Dikey Sıçrama (DS (cm)	-.172	-.456**	-.376**	.269*	1	.714**	.871**	-.694**	-.797**	-.347**
Durarak Uzun Atlama (DUA) (cm)	-.364**	-.486**	-.511**	.321**	.714**	1	.791**	-.732**	-.834**	-.474
Sağlık Topu Fırlatma (STF) (cm)	-.281*	-.659**	-.563**	.246*	.871**	.791**	1	-.673**	-.830**	-.415**
Çeviklik (Ç) (sn)	.547**	.450**	.601**	-.272*	-.694**	-.732**	-.673**	1	.782**	.255*
20 m Hız (H) (sn)	.312**	.539**	.511**	-.348**	-.797**	-.834**	-.830**	.782**	1	.363**
Görsel Reaksiyon (GR) (sls)	.144	.214	.215	-.216	-.347**	-.474**	-.475**	.255*	.363**	1
$\overline{X}$	20.148	19.094	39.243	21.121	80.405	164.959	377.351	5.467	4.348	0.340
Ss	4.692	4.596	7.715	7.953	18.939	45.368	102.659	0.768	0.955	0.103

Faktör 1 : *Beden eğitimi dersine verilen değer,* ***Faktör 2 :*** *Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetene*

Tablo 14 incelendiğinde; beden eğitimi dersine verilen değer alt boyutu düzeyleri ile durarak uzun atlama ($r = -0.364$, $p<0.05$), sağlık topu fırlatma düzeyleri ($r = -0.281$, $p<0.05$) arasında negatif yönde zayıf ilişki olduğu görülmüştür. Beden eğitimi dersine verilen değer alt boyutu düzeyleri ile çeviklik ($r = 0.547$, $p<0.05$) ve 20 m hız düzeyleri ($r = 0.312$, $p<0.05$) arasında ise pozitif yönde orta düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir.

Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek alt boyutu düzeyleri ile dikey sıçrama düzeyleri ($r = -0.456$, $p<0.05$) arasında negatif yönde orta düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek düzeyleri ile çeviklik ($r = 0.450$, $p<0.05$)ve 20 m hız süreleri ($r = 0.539$, $p<0.05$) arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki tespit edilmiştir.

Beden eğitimi yatkınlık düzeyleri ile dikey sıçrama düzeyleri ($r = -0.376$, $p<0.05$) arasında negatif yönde zayıf ilişki görülmüş, bunun yanında durarak uzun atlama ($r = -0.511$, $p<0.05$) ve sağlık topu fırlatma düzeyleri ($r = -0.563$, $p<0.05$) ile negatif yönde orta düzeyde ilişki belirlenmiştir. Beden eğitimi yatkınlık düzeyleri ile çeviklik ($r = 0.601$, $p<0.05$) ve 20 m hız süreleri ($r = 0.511$, $p<0.05$) arasında ise pozitif yönde orta düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir.

5.11. Beden Eğitimi Dersine Verilen Değerin Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi

Motor beceri düzeylerinin beden eğitimi dersine verilen değer üzerindeki etkisi ve ilişki yönünü belirlemek amacı ile çoklu regresyon analizi yapılmış ve bulgular Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15. Beden Eğitimi Dersine Verilen Değerin Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi

Değişkenler	**B**	**Standart Hata B**	**β**	**T**	**P**	**İkili R**	**Kısmi R**
Sabit	-8.504	10.440	-	-0.815	.418	-	-
Esneklik (cm)	0.018	0.060	0.030	0.297	.767	-0.076	0.037
Dikey Sıçrama (cm)	0.149	0.050	0.603	2.969	.104	-0.172	0.343
Durarak Uzun Atlama (cm)	-0.008	0.020	-0.075	-0.385	.701	-0.364	-0.047
Sağlık Topu Fırlatma (cm)	-0.017	0.010	-0.369	-1.606	.113	-0.281	-0.194
Çeviklik (sn)	5.231	0.973	0.857	5.379	.000	0.547	0.552
20 M Hız (sn)	-1.242	1.092	-0.253	-1.137	.260	0.312	-0.139
Görsel Reaksiyon (sls)	2.046	4.958	0.045	0.413	.681	0.144	0.051
R = 0.649		R2 = 0.422					
F = 6.871		P = .000					

Tablo 15 incelendiğinde; beden eğitimi dersine verilen değer üzerinde en büyük etkiye sahip değişkenin çabukluk düzeyleri olduğu görülmüştür. Etki düzeyleri değerleri (β) göreli önem sırasıyla dikey sıçrama, sağlık topu fırlatma, 20 m hız, durarak uzun atlama, görsel reaksiyon zamanı ve esneklik olarak belirlenmiştir. Fakat anlamlılık düzeyi incelendiğinde, çeviklik değerleri dışında söz konusu etkilerin anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Beden eğitimi dersine verilen değerdeki değişimin %42'si söz konusu değişkenler tarafından açıklanmaktadır.

5.12. Beden Eğitimi Dersine Yönelik Algılanan Yeteneğin Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi

Motor beceri düzeylerinin beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek üzerindeki etkisi ve ilişki yönünü belirlemek amacı ile çoklu regresyon analizi yapılmış ve bulgular Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16. Beden Eğitimi Dersine Yönelik Algılanan Yeteneğin Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi

Değişkenler	B	Standart Hata B	β	T	p	İkili r	Kısmi r
Sabit	19.912	9.363	-	2.127	.037	-	-
Esneklik (cm)	-0.039	0.054	-0.068	-0.736	.465	-0.192	-0.90
Dikey sıçrama (cm)	0.141	0.045	0.579	3.114	.003	-0.456	0.358
Durarak uzun atlama (cm)	0.017	0.018	0.167	0.936	.353	-0.486	0.114
Sağlık topu fırlatma (cm)	-0.051	0.009	-1.145	-5.448	.000	-0.659	-0.557
Çeviklik (sn)	0.820	0.872	0.137	0.939	.351	0.450	0.115
20 m Hız (sn)	0.390	0.980	0.081	0.398	.692	0.539	0.049
Görsel reaksiyon (sls)	-2.685	4.447	-0.060	-0.604	.548	0.214	-0.074
R = 0.718		R2 = 0.515					
F = 10.014		p = .000					

Tablo 16 incelendiğinde; beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek üzerinde en büyük etkiye sahip değişkenin sağlık topu fırlatma düzeyleri olduğu görülmüştür. Etki düzeyleri değerleri (β) göreli önem sırasıyla dikey sıçrama, durarak uzun atlama, çeviklik, 20 m hız, esneklik ve görsel reaksiyon zamanı olarak belirlenmiştir. Fakat anlamlılık düzeyi incelendiğinde, sağlık topu fırlatma ve dikey sıçrama değerleri dışında söz konusu etkilerin anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenekte değişimin %52'si söz konusu değişkenler tarafından açıklanmaktadır.

5.13. Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Motor beceri düzeylerinin beden eğitimi yatkınlık düzeyleri üzerindeki etkisi ve ilişki yönünü belirlemek amacı ile çoklu regresyon analizi yapılmış ve bulgular Tablo 17'de verilmiştir.

Tablo 17. Beden Eğitimi Yatkınlık Düzeylerinin Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi

Değişkenler	B	Standart Hata B	β	T	p	İkili r	Kısmi r
Sabit	11.408	15.549	-	0.734	.466	-	-
Esneklik (cm)	-0.022	0.089	-0.022	-0.243	.808	-0.161	-0.030
Dikey sıçrama (cm)	0.290	0.075	0.712	3.868	.000	-0.376	0.430
Durarak uzun atlama (cm)	0.009	0.030	0.054	0.305	.761	-0.511	0.038
Sağlık topu fırlatma (cm)	-0.068	0.016	-0.906	-4.359	.000	-0.563	-0.473
Çeviklik (sn)	6.051	1.449	0.603	4.177	.000	0.601	0.457
20 m Hız (sn)	-0.852	1.657	-0.106	-0.524	.602	0.511	-0.064
Görsel reaksiyon (sls)	-0.639	7.384	-0.009	-0.087	.931	0.215	-0.011
R = 0.725		R2 = 0.525					
F = 10.436		p = .000					

Tablo 17 incelendiğinde; beden eğitimi yatkınlık düzeyleri üzerinde en büyük etkiye sahip değişkenin sağlık topu fırlatma düzeyleri olduğu görülmüştür. Etki düzeyleri değerleri (β) göreli önem sırasıyla dikey sıçrama, çeviklik, 20 m hız, durarak uzun atlama, esneklik ve görsel reaksiyon zamanı olarak belirlenmiştir. Fakat anlamlılık düzeyi incelendiğinde, sağlık topu fırlatma, dikey sıçrama ve çeviklik değerleri dışında söz konusu etkilerin anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenekte değişimin %53'ü söz konusu değişkenler tarafından açıklanmaktadır.

BÖLÜM VI

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgulara göre ulaşılan sonuçlar açıklanmış, konu ile ilgili farklı araştırmalara yer verilmiş ve önerilerde bulunulmuştur.

6.1. Tartışma

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen sonuçlar, alt problemler halinde tartışılmıştır.

Beden eğitimi yatkınlık düzeylerinin aritmetik ortalamalar ele alınarak incelendiğinde; araştırma grubunun beden eğitimi yatkınlık düzeylerinin ‘’ 34 – 44’’ arası olduğu, bu aralığa göre de yatkınlık düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir. Beden eğitimi dersine verilen değer ve beden eğitimi dersinde algılanan yetenek alt faktörlerinde ortalamanın yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 5). Motor beceri düzeylerine ait sonuçlar ise, (esneklik), (dikey sıçrama), (durarak uzun atlama), (sağlık topu fırlatma), (çeviklik), (20 m hız), (görsel reaksiyon) (Tablo 6) da gösterilmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi yatkınlık düzeylerini karşılaştırmak amacı ile bağımsız gruplarda aritmetik Beden eğitimi dersine verilen değer ve beden eğitimi dersinde algılanan yetenek alt faktörlerinde ortalamanın yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 5). Motor beceri düzeylerine ait sonuçlar ise, (esneklik), (dikey sıçrama), (durarak uzun atlama), (sağlık topu fırlatma), (çeviklik), (20 m hız), (görsel reaksiyon) (Tablo 6) da gösterilmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi yatkınlık düzeylerini karşılaştırmak amacı ile bağımsız gruplarda ortalamalara ait farkı hesaplamak amacı ile t-testi yapılmış ve her iki alt boyutta anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Buna göre; birinci, ikinci alt boyutta ve beden eğitimi yatkınlık düzeyinin genelinde, kadınların erkeklere göre düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Cinsiyete değişkenine göre motor beceri düzeylerini karşılaştırmak amacı ile bağımsız gruplarda aritmetik ortalamalara ait farkı hesaplamak amacı ile t-testi yapılmış ve cinsiyet değişkenine; dikey sıçrama, durarak uzun atlama, sağlık topu fırlatma, çeviklik, 20 m hız ve görsel reaksiyon zamanı açısından incelendiğinde erkeklerin kadınlara göre tüm motor becerileri açısından daha iyi sevide olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Bunun yanı sıra esneklik düzeylerine ait aritmetik ortalamalar arası farklar incelenmiş ve anlamlı farklılığa rastlanmamıştır (Tablo 8).

Bu bağlamda yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde; (Bakır,2017) yaptığı çalışmasında; Elâzığ ilindeki işitme engelli ve işitme engeli bulunmayan bireylerin fiziksel parametrelinin karşılaştırmış ve işitme engeli olmayan öğrencilerin dinlenmiş haldeki nabız ölçümleri, sürat ve denge becerilerinin daha iyi işitme engeli olan öğrencilerin sol el-pençe kuvvetlerinin daha yüksek olduğu, esneklik, sağ el-pençe kuvveti, durarak uzun atlama, dikey sıçrama ve anaerobik güç ölçümleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlamamıştır.

Işık (2013) yaptığı çalışmada; İşitme engelli ve işitme engelli olmayan spor yapan çocukların fiziksel ve motorik özelliklerinin karşılaştırılması yapmış ve işitme engelli sporcuların daha uzun boylu ve kol ile gövde yağ oranları yüksek, BKI değerleri yaş ortalamasına göre Türkiye ortalamalarının altında, denge ve esneklik becerileri daha yüksek, engelli olmayan çocukların hafif daha fazla kilolu, bacak yağ oran ve vücut yağ yüzdelerinin daha yüksek, sürat, kuvvet, sıçrama ve aerobik güç özelliklerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Çamur (2013) yaptığı çalışmasında işitme engelli öğrencilerden sportif müsabakalarda mücadele edenler ile etmeyenlerin sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırmış ve işitme engelli öğrencilerden sportif müsabakalarda mücadele edenler ile etmeyenler arasındaki sosyal beceri düzeylerinde farklılıkların ortaya çıktığı ve cinsiyet, eğitim durumlarına göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır.

Gültekin (2012) yaptığı araştırmada; işitme engelli ve işitme engelli olmayan öğrencilerin fiziksel uygunluk parametrelerini karşılaştırmış ve sonuç olarak işitme engelli öğrencilerin reaksiyon zamanını, kavrama kuvveti, patlayıcı kuvvet, denge ve sıçrama gibi fiziksel uygunluk parametleri aynı yaş grubu işitme engelli olmayan kontrol grubu öğrencileri ile karşılaştırarak anlamlı bir sonuca ulaşmıştır. Esneklik değeri açısından ise iki grup arasında

anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır ve yapılan çalışmamız ile sonuçlar birbirini desteklemektedir.

Erbaş (2012) yaptığı çalışmasında ilköğretim 8. Sınıf öğrencilerinin anne-baba tutumlarının psikomotor beceri düzeylerini ve beden eğitimi ve spor ders tutumlarına etkisini araştırmış ve araştırma sonucunda; iki grup arasında erkek öğrencilerin görsel ve işitsel reaksiyon zamanları, çabukluk, sürat, dikey sıçrama, durarak uzun atlama ve sağlık topu fırlatma düzeylerinin kız öğrencilere göre daha iyi seviyede olduğu ortaya çıkarken, kızların esneklik düzeyleri erkeklere oranla daha yüksek sonucuna ulaşmıştır.

Demiral (2010) yaptığı çalışmasında Judo çalışan 7-12 yaş grubu çocuklarda (Bay -Bayan) Judo eğitsel oyunlarının motor becerilerinin gelişimine etkisinin incelemiş ve uygulama grubu bay judocuları, kontrol grubuna göre statik denge, çabukluk, top fırlatma, koordinasyon, pençe ve sırt kuvveti, sürat ön-son test parametrelerinde anlamlı farklılıklar bulunduğunu bu motor becerilerin gelişimine katkı sağladığı sonucuna ve yine; Uygulama grubu bayan judocuların kontrol grubuna göre statik denge, çabukluk, durarak atlama, koordinasyon, pençe ve sırt kuvveti sürat ön-son test parametrelerinde anlamlı farklılıklar bulunduğu ve motor becerilerin gelişiminde katkı sağlamak amacıyla oynatılan judo eğitsel oyunlarının motor becerilerine katkı sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

Can (2010) yaptığı çalışmasında; sağlıklı bireylerde parmak uzunluk oranlarının (2D:4D); el tercihi, nonverbal zekâ, görsel işitsel ve verbal yetenekler, motor beceri ve serebral lateralizasyon ile ilişkisini incelemiş ve bayanlar ve erkekler arasında el motor becerilerini izlemiş bayanların el motor becerisinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu, erkeklerin ise sağ el kullanım sıklığı arttıkça ancak sağ el motor becerisinin arttığı sonucuna ulaşmıştır.

Kalan (2007) işitme kayıplı çocuklarda motor gelişim ve fiziksel uygunluğu araştırmak amacıyla yaptığı çalışmasında 7-14 yaş arası, ileri derece sensörinöral işitme teşhisi konulmuş 15 işitme engelli olan birey ve 15 işitme engeli olmayan birey dahil etmiş çalışma sonucunda ise işitme kayıplı çocuklarda fiziksel uygunluk, denge ve motor becerilerinin kontrol grubuna göre daha düşük değerlere sahip olduğu bu nedenle bu gruptaki çocuklar için fiziksel uygunluk, denge ve motor becerilerin geliştirilmesinin önemli olduğunu belirtmiştir.

İşitme kaybı oranları açısından beden eğitimi yatkınlık düzeylerini karşılaştırmak amacı ile bağımsız gruplarda aritmetik ortalamalara ait farkı hesaplamak amacı ile t-testi yapılmış

işitme kaybı oranı değişkenine göre beden eğitimi yatkınlık düzeylerinde ve motor beceri düzeylerinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Sarıkaya (2018) Orta okulda öğrenim gören işitme engelli öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelemiş ve Türkçe dersine yönelik tutum puanlarında cinsiyet, sınıf, cihaz kullanımı, işitme engelli oluş zamanı ve işitme kaybı derecelerine göre incelemiş ve anlamlı farklılığa rastlamamıştır.

Spor yapma durumlarına göre beden eğitimi yatkınlık düzeylerini karşılaştırmak amacı ile bağımsız gruplarda aritmetik ortalamalara ait farkı hesaplamak amacı ile t-testi yapılmış ve her iki alt boyutta anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Spor yapma durumlarına göre motor beceri düzeyleri karşılaştırmak amacı ile bağımsız gruplarda aritmetik ortalamaya ait farkı hesaplamak amacı ile t-testi yapılmış ve spor yapma açısından dikey sıçrama değişkenine yönelik aritmetik ortalamalar arasında farka rastlanmıştır. Buna göre; spor yapanların spor yapmayanlara göre dikey sıçrama düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra diğer motorik özellikler açısından anlamlı farka rastlanmamıştır.

Ilkım (2017) 13-14 yaş arası işitme engelli ve işitme engelli olmayan erkek öğrencilerin bazı motorik özelliklerini değerlendirmiş ve işitme engelli öğrencilere uygulanan 8 haftalık atletizm çalışma programı fiziksel gelişimlerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Elaltunkara (2017) 16 haftalık spor eğitiminin otizmli çocuklarda temel motor becerileri üzerine etkisini araştırmış ve temel motor becerisinde yetersiz kalan otistik çocukların 16 hafta yapılan spor eğitimi sonucunda temel motor beceri gelişimlerinde olumlu bir gelişme olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Izgar (2017) özel gereksinimli bireylerde beden eğitimi ve spor etkinliklerinin motor beceri gelişimine etkisini araştırmış; beden eğitimi ve spor etkinliklerinde uygulamalar çalışma grubundaki çalışmaların koşma, gallop, atlama, yatay atlama, kayma adımı, tek ayak sıçrama, beyzbol vuruşu, tek el top sektirme, iki el top sektirme, topa ayakla vurma, topu aşağıdan fırlatma, topu yukarıdan fırlatma, sıçrayan topa el önü vuruş becerilerini içeren motor becerilerinde daha başarılı oldukları ve gruplar arası farklılıklara rastlamıştır. Bu çalışmada da görülmektedir ki spor her yönü ile bireylere fiziksel yönden olumlu katkılar sağladığı görülmektedir.

Elieyioğlu (2014) 10-15 yaş işitme engelli öğrencilerde sportif eğitsel oyunların fiziksel gelişimlerine etkisini araştırmış ve engelli öğrencilere eğitsel oyunların öğrencilerin fiziksel gelişimlerine olumlu yönde etki ettiği sonucuna ulaşmıştır.

Karakoç (2014) işitme engelli judocularda sekiz haftalık denge ve koordinasyon antrenmanlarının performans üzerine etkilerini araştırmış ve düzenli bir şekilde yapılan denge ve koordinasyon antrenmanlarının, işitme engelli judocuların performanslarını artırdığı, statik denge antrenmanlarından ziyade dinamik denge antrenmanlarının performansı daha fazla etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Gürkan (2013)işitme engelli elit erkek sporcuların statik denge değerlerinin karşılaştırmasını yapmış ve uzun süreli yapılan düzenli egzersizler işitme engellilerde sedanterlere göre denge kontrolünün olumlu yöne gelişimlerine fayda sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

Karakoç (2010) işitme engelli milli sporcular ile spor yapmayan işitme engellilerin benlik saygısı düzeylerini karşılaştırmış ve spor yapan işitme engelliler spor yapmayan işitme engellilere göre benlik saygılarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yine bu çalışma bizlere şunu göstermektedir ki spor engelli olan veyahut engelli olmayan herkese olumlu katkılar sunmaktadır.

Eynur (2007) yaptığı çalışmasında; ilköğretim dördüncü sınıf beden eğitimi dersinde geleneksel ve yapılandırmacı öğretim yaklaşımlarının öğrencilerin kaba motor becerilerinin gelişimine etkisini incelemiş ve deney grubu ve kontrol grubu şeklinde ikiye ayırdığı gruptan, deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre kaba motor becerilerinin yapılandırmacı öğretim yaklaşımının lehine anlamlı farklılıklara rastlamıştır. Bu sonuca ise yapılandırmacı öğretim yaklaşımının geleneksel öğretim yaklaşımına göre ilköğretim dördüncü sınıf beden eğitimi dersinde öğrencilerin kaba motor becerilerini geliştirmede daha etkin bir öğretim yaklaşımı olduğu görülmektedir. Bunu nedeni olarak ise yapılandırmacı öğretim yaklaşımının geleneksel öğretim yaklaşımına göre öğrencilerin öğrenmeyi geçmişteki öğrenmelerle pekiştirmesi olarak ön görmüşlerdir. Yapılan çalışmayı destekleyici yönü olarak ise şudur; denilebilir ki geçmişinde spor ya da sportif etkinliklerle bir arada olan bireylerin motor beceri düzeyleri hızla gelişmektedir.

Kurt (2007) düzenli egzersizin işitme engelli ve normal bireylerde denge parametreleri üzerine etkisini araştırmış ve dengenin sağlıklı spor yapan grup ile sedanter yaşayan gönüllüler arasında istatistiksel olarak farklı olduğuna ve aynı şekilde işitme engelli spor yapan gönüllüler ile işitme engelli spor yapmayan gönüllüler arasında istatistiksel farka

olduğunu ve buna bağlı olarak düzenli yapılan egzersizin dengeyi olumlu yönde etkileyebileceği sonucuna ulaşmıştır.

Gelir düzeyine göre beden eğitimi yatkınlık düzeyleri ve motor beceri düzeyleri karşılaştırmasına yönelik tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve beden eğitimi dersine verilen değer alt boyutunda, esneklik ve çabukluk değişkenlerinin gelir düzeyleri açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Bunun yanında beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek alt boyutunda düşük ve orta gelirli ailelerin çocuklarının düzeylerinin yüksek gelirli ailelere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Beden eğitimi yatkınlık düzeyleri açısından düşük gelirli ailelerin yüksek gelirli ailelere göre düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Dikey sıçrama değişkeni incelendiğinde, yüksek gelirli ailelerin çocuklarının, düşük gelirli ailelerin çocuklarına göre daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Durarak uzun atlama ve sağlık topu fırlatma düzeyleri incelendiğinde, orta ve yüksek gelire sahip ailelerin çocuklarının motor beceri düzeylerinin düşük gelirli aile çocuklarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür. 20 m hız testinden ve görsel reaksiyon zamanı testinden elde edilen veriler incelendiğinde, orta ve yüksek gelirli ailelerin çocuklarının düşük gelirli ailelere göre daha hızlı olduğu, daha kısa sürelerde testi tamamladığı belirlenmiştir.

Bu bağlamda diğer çalışmaları incelediğimizde; (Yersel ve Durualp, 2019) İşitme Engeli ve Dil Konuşma Bozukluğu Olan Çocukların Annelerinin Sosyal Destek Algıları üzerine yaptığı araştırmada, üniversite mezunu, geliri asgari ücret üstü, orta sosyoekonomik düzeydeki erkek çocuk sahibi ve bir çocuk annelerinin sosyal destek puanlarının anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Gürer, Kılınç, Şahin, Esentaş (2014) arkadaşların birlikte yaptıkları işitme ve bedensel engelli sporcuların stres düzeylerinin bazı demografik değişkenler yönünden incelemiş ve engelli sporcuların yaşadıkları stres düzeyinin cinsiyet, medeni durum, yaş eğitim durumu, mesleği, maaş, mesleki deneyimi, çocuk sayısı ve engelli olma nedeni değişkenleri arasında anlamlı bir farka rastlamamışlardır.

Koç, Öztürk, Yılgın, Çelikol (2014); işitme engellilerde beden eğitimi spor ve toplumsal hayatta karşılaştıkları sorunların değerlendirilmesini yapmışlar ve bu araştırmada öğrencilere betimsel sorularla aile durumları, ekonomik gelirleri, yaşam koşulları, beden

eğitimi dersine olan ilgileri ile ilgili bilgiler toplanmış ve işitme engellilerin beden eğitimine katılımlarının kendilerine fayda sağlar önermesinin yüksek olduğu, işitme engelli bireylerin sporu ne kadar çok sevdikleri beden eğitimi dersine karşı ilgili olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Saatçioğlu ve Karaca (2012) ekonomik gelişmenin sportif başarı üzerindeki etkisini araştırmış ve ekonomik gelişmelerin sportif başarıyı olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Güven ve Öncü (2006) Beden eğitimi ve spora katılımda aile faktörünün önemini araştırmışlar ve çocukların beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımı, büyük oranla anne babaların konuya olan tutumları ile ilgili olduğunu, ailenin bu konudaki tutumunun çocukların bu aktivitelere katılıp katılmamaları noktasında en belirleyici unsur olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Bayraktar (2003) sosyal yapı özelliklerinin spora etkisini araştırmış ve uluslararası yarışmalarda gelişmişliğin göstergelerinden ve aynı zamanda soğuk savaş aracı, politik başarının öncüsü birçok amacı içinde barındıran sporun içinde bulunduğu toplumun sosyal yapısından etkilenmekte ve gelişme sürecinin buna paralel olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Pepe ve Kuru (2001) spor yapan ve spor yapmayan bayanların sosyo-ekonomik düzeylerini araştırmış ve spor yapan ve yapmayan bayanların sosyo- ekonomik olarak farklılık gösterdiği bu bireylerin yaşam koşullarını ve spora katılımlarını etkilediği sonucuna ulaşmışlardır.

Çalışmanın motor beceri düzeyleri ile beden eğitimi dersine yatkınlık düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiş ve beden eğitimi dersine verilen değer alt boyutu düzeyleri ile durarak uzun atlama, sağlık topu fırlatma düzeyleri arasında negatif yönde zayıf ilişki olduğu, beden eğitimi dersine verilen değer alt boyutu düzeyleri ile çeviklik ve 20 m hız düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek alt boyutu düzeyleri ile dikey sıçrama düzeyleri arasında negatif yönde orta düzeyde ilişki olduğu, beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek düzeyleri ile çeviklik, 20 m hız süreleri arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki olduğu, sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında beden eğitimi yatkınlık düzeyleri ile dikey sıçrama düzeyleri arasında negatif yönde zayıf ilişki, durarak uzun atlama sağlık topu fırlatma düzeyleri arasında negatif yönde orta düzeyde ilişki olduğu, beden eğitimi yatkınlık düzeyleri ile çeviklik 20 m hız süreleri arasında ise pozitif yönde orta düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Motor beceri düzeylerinin beden eğitimi dersine verilen değer üzerindeki etkisi ve ilişkisi araştırılmış, beden eğitimi dersine verilen değer üzerinde en büyük etkiye sahip değişkenin çabukluk düzeyleri olduğu görülmüştür. Etki düzeyleri önemi sırasıyla dikey sıçrama, sağlık topu fırlatma, 20 m hız, durarak uzun atlama, görsel reaksiyon zamanı ve esneklik olarak belirlenmiştir. Anlamlılık düzeyi incelendiğinde, çeviklik değerleri dışında söz konusu etkilerin anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Beden eğitimi dersine verilen değerdeki değişimin %42'si söz konusu değişkenler tarafından açıklanmaktadır.

Motor beceri düzeylerinin beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek üzerindeki etkisi ve ilişkisi araştırılmış, beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek üzerinde en büyük etkiye sahip değişkenin sağlık topu fırlatma düzeyleri olduğu, etki düzeyleri değerleri önemi sırasıyla dikey sıçrama, durarak uzun atlama, çeviklik, 20 m hız, esneklik ve görsel reaksiyon zamanı olarak belirlenmiştir. Anlamlılık düzeyleri incelendiğinde, sağlık topu fırlatma ve dikey sıçrama değerleri dışında söz konusu etkilerin anlamlı olmadığı sonucu elde edilmiştir. Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenekte değişimin %52'si söz konusu değişkenler tarafından açıklanmaktadır.

Motor beceri düzeylerinin beden eğitimi yatkınlık düzeyleri üzerindeki etkisi ve ilişkisi incelenmiş, beden eğitimi yatkınlık düzeyleri üzerinde en büyük etkiye sahip değişkenin sağlık topu fırlatma düzeyi olduğu, etki düzeyleri önemi sırasıyla, dikey sıçrama, çeviklik, 20m hız, durarak uzun atlama, esneklik ve görsel reaksiyon zamanı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlılık düzeyi incelendiğinde, sağlık topu fırlatma, dikey sıçrama ve çeviklik değerleri dışında söz konusu etkilerin anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenekte değişimin %53'ü söz konusu değişkenler tarafından açıklanmıştır.

Beden eğitimi dersine verilen değerin yordanmasına yönelik regresyon analizi sonrası verilen değer üzerinde en büyük etkiye sahip değişkenin çeviklik düzeyleri olduğu görülmüştür. Etki düzeyleri değerleri (β) göreli önem sırasıyla dikey sıçrama, sağlık topu fırlatma, 20 m hız, durarak uzun atlama, görsel reaksiyon zamanı ve esneklik olarak belirlenmiştir. Fakat anlamlılık düzeyi incelendiğinde, çeviklik değerleri dışında söz konusu etkilerin anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Beden eğitimi dersine verilen değerdeki değişimin %42'si söz konusu değişkenler tarafından açıklanmaktadır.

Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yeteneğin yordanmasına yönelik yapılan regresyon analizi sonucuna göre beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek üzerinde en büyük etkiye sahip değişkenin sağlık topu fırlatma düzeyleri olduğu görülmüştür. Etki düzeyleri

değerleri (β) göreli önem sırasıyla dikey sıçrama, durarak uzun atlama, çeviklik, 20 m hız, esneklik ve görsel reaksiyon zamanı olarak belirlenmiştir. Fakat anlamlılık düzeyi incelendiğinde, sağlık topu fırlatma ve dikey sıçrama değerleri dışında söz konusu etkilerin anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenekte değişimin %52'si söz konusu değişkenler tarafından açıklanmaktadır.

Beden eğitimi yatkınlık düzeylerinin yordanmasına yönelik yapılan regresyon analizi sonrası beden eğitimi yatkınlık düzeyleri üzerinde en büyük etkiye sahip değişkenin sağlık topu fırlatma düzeyleri olduğu görülmüştür. Etki düzeyleri değerleri (β) göreli önem sırasıyla dikey sıçrama, çeviklik, 20 m hız, durarak uzun atlama, esneklik ve görsel reaksiyon zamanı olarak belirlenmiştir. Fakat anlamlılık düzeyi incelendiğinde, sağlık topu fırlatma, dikey sıçrama ve çeviklik değerleri dışında söz konusu etkilerin anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenekte değişimin %53'ü söz konusu değişkenler tarafından açıklanmaktadır.

SONUÇ

Yapılan araştırma sonucunda, İşitme engelli bireylerin, beden eğitimi dersine ilgi ve yatkınlıklarının üst düzeyde olduğu, cinsiyetler arasında ise kadınların erkeklerden daha duyarlı olduğu görülmüştür.

Bu duruma göre de cinsiyetler arasındaki motor becerilerine bakıldığında erkeklerin kadınlara oranla daha iyi oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun cinsiyetler arasındaki fiziki farklarda erkeklerin motorsal özelliklerinin kadınlara göre öne çıktığı görülmektedir.

Spor yapan ve yapmayan guruplara bakıldığında; aralarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Spor yapan bireylerin, spor yapmayan bireylere göre başarılı olması elbette beklenilen bir sonuçtur, çünkü spor yapan birey kondisyonu yüksektir güçlü ve kuvvetlidir ve her anlamda her şeye her an hazır bulunabilir ve bir değişime kolaylıkla uyum sağlayabilir. Spor yapmayan bireyin biraz önce bahsedilen durumlardan mahrum kalmış olması onun adaptasyon sürecini zorlaştıracak ve kolaylıkla uyum sağlama sürecinin önüne geçecektir. Ortaya çıkan bu sonuç çalışmayı destekler durumdadır.

Yapılan çalışma ile işitme engelli bireylerin ekonomik yapısının da sportif etkinliklerde önemli rol oynadığı görülmüştür. Bu durum ekonomik durumu iyi olan çocukların, imkân ve olanakları daha iyi kullanarak, ilgi düzeylerinin artığı bunun yanı sıra bu durumun ileriki yaşamlarında da etkili olduğu görülmüştür. Ekonomik durumu iyi olan çocuklar yararlandıkları imkanlardan dolayı ileriki zamanlarda ilgi düzeylerinin ve becerilerinin daha yatkın olduğu görülürken, ekonomik durumu iyi olmayan çocukların gelişimlerinde sorun yaşandığı bu durumun hareket kabiliyetlerine yansıdığı görülmüştür.

Bu durum için ise toplumumuzun sosyal sorumluluk projeleri yaparak çözülebilineceği düşünülmektedir.

Sonuç olarak; Ergen işitme engelli öğrencilerin beden eğitimi dersine yatkınlıkları ve motor beceri düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde değişkenlerin ergen işitme engelli öğrencilerin gelişimine birçok etki ettiği içinde bulundukları şartlar iyileştirildikçe

performanslarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. İyi planlanmış beden eğitimi programları ergenlik dönemindeki bireylerin sadece motorsal gelişimlerini sağlamakla kalmadığı gibi aynı zamanda, duyuşsal, bilinçsel ve sosyal alanda da gelişmelerini sağlamaktadır. Özellikle oyun yolu ile çocukların sosyal etkileşimlerini sağlarken aynı zamanda fiziki gelişimlerinin tamamlanmasına da yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda çocukluktan ergenliğe geçiş aşamasındaki bir birey için planlamalar yapılırken özellikle onların fiziksel etkinliklere katılımını sağlayarak, motorsal becerilerinin gelişmesini sağlayacak kendilerine olan güvenini artıracak uygulamalar olmalıdır. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmayan bu bireylerin ileriki yaşamlarında karşılaşacağı problemler düşünüldüğünde özellikle hareketsizlik sonucu obez bir yapının oluşması, güven duygusunun azalması çevreden uzak kalması ve sonucunda psikolojik ve kalp rahatsızlıklarının oluşmasına sebep olacaktır.

ÖNERİLER

Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre ergen işitme engelli öğrencilerin beden eğitimi dersine yatkınlıklarının ve motor beceri düzeylerinin geliştirilmesine yönelik gelecekte yapılacak çalışmalara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Araştırma ergen işitme engelli öğrencilerin motor beceri düzeyleri ile beden eğitimi dersine yatkınlık düzeyleri arasındaki ilişkinin tespitinde ve sayılan tüm değişkenlerin etkileri belirlendiğinde ortaya çıkacak sonuçların işitme engellirde beden eğitimi derslerinin işlenmesinde kısmi olarak performansı etkileyen ve etkilemeyen durumların neler olduğunu belirlemesi açısından önemlidir.

Yapılan bu çalışmanın hangi alanda olursa olsun spor organizasyonların ya da spor eğitimlerinin yapıldığı her yerde işitme engelliler alanında yapılacak olan başka çalışmalara kaynaklık etmesi bakımından ve çalışmayı yapacak olan kişinin İşitme engelli bir ailenin içinden geliyor olması ve en kuvvetli iletişim aracı olan işaret diline hâkim olması, çalışmaya birinci dereceden kaynaklık teşkil etmesi, sağlam bir alt yapı oluşturması ve bu öngörülerden dolayı çalışmanın önemli olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın daha önce yapılmamış olması ve bununla birlikte birçok soru işaretlerine cevap verebilecek nitelikte olması işitme engellilerde spor, işitme engellilerde beden eğitimi dersleri, işitme engellilerde motor beceri düzeyleri gibi başlıkları içinde barındırıyor olması

ülkemizde engellilerde spor alanına faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu öngörüler açısından bu tür çalışmalara başlanırken, öncelikle aile ve engelli bireyler bilinçlendirilmesine yönelik, aileye sporun, çocukların gelişimleri açısından neler kazandıracağı konusunda bilgi verilmesi bu programların öneminin kavranmasını sağlayabilir.

Bu konuda sosyal projeler düzenlenerek toplum bilinçlendirilebilir. Özellikle üniversite öğrencileri bu konuda katkı sağlamaları daha kolay ve uygun görüldüğünden onlar için uygun ortamlar hazırlanarak engelli öğrenciler ve onlar buluşturularak çalışmalar yapılabilir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının özellikle yerel yönetimlerin engelli öğrenciler için kulüpler kurarak bu çocukların kullanacakları materyallerden faydalanmalarını sağlanabilir.

Çocukluktan ergenliğe geçiş yaşındaki çocukların, birçok konuda bilgi beceri, özgüven gibi fiziksel ve psikolojik olguları kazandığı önemli bir dönem olarak görülmektedir. Bu durum normal bireylerde çok riskli bir dönem olduğu herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Engelli bireylerin tümünde, engel türünü ayırmaksızın bu dönemin zorluğu normal bireylere göre çok daha zorludur, çünkü engelli bireyler normal yaşantıdan uzak kısıtlamaları oldukları için bu onları daha gergin sinirli, agresif bir hale sokmaktadır. Akran ortamına yaklaşmaktan çok uzaklaşma toplumdan kaçma gibi durumlar daha çok sık görülebileceğinden bu dönemdeki engelli bireylere çok daha dikkat edilmeli ve bu konuda özellikle aileler, daha sonra gençlere yönelik farklı eğitim sistemleri benimsenebilir. Bu durum onların gelecekte gerek beden eğitimi veya da diğer derslere karşı olan bilgi deneyim ve becerilerini arttıracağı düşünülmektedir.

Engelli öğrencilerin bulunduğu okullara atanan öğretmenlerin, özellikle işitme engelliler okullarına atanmış öğretmenlerin kesinlikle işaret dili bilmeleri ve bu konuda ciddi eğitim almış olmaları daha kaliteli bir eğitim öğretimin ortaya çıkaracağı düşünülmektedir. Bu açıdan bakıldığında iletişim ne kadar sağlıklı kurulursa o denli başarı sağlanabilir. Eğer iletişim düzgünse bir hedeften bahsedilebilir ve gereği yapılabilir. Üniversite bölümlerinde engelli öğrencileri yetiştirecek öğretmen programları açılabilir ve özellikle bu bireylere eğitimleri verecek öğretmenlerin titiz bir şekilde yetişmesi amaçlanabilir. Bu durum sadece beden eğitimi dersi için değil diğer derslerin tümünde yapılabilir. Çünkü bu bireyler sadece beden eğitimi dersini almaktan ibaret değillerdir. Devletin bu konudaki eğitim programları yeniden gözden geçirilerek ve eksiklikleri giderilerek yeni bir program oluşturulabilir ve yürürlüğe konabilir.

Araştırmanın değişkenlerine bakıldığında birçok farklı konuda farklı sonuca ulaşılmıştır. Bu durumun nedeni olumsuz bir durum ilerleyen başka zamanda başka bir olumsuzluğa sebebiyet vermekte, olumlu bir gelişme görülmesi de ilerleyen zamanda olumlu başka bir gelişmeye zemin hazırlamaktadır. Bu durumların tümü göze alınarak genel anlamda sosyal destek programları arttırılabilir. Bu konuda devlet planlamaları çok büyük önem taşımaktadır.

Yapılacak diğer çalışmalarda öncelikle bu duruma bir farkındalık yaratma ile başlanabilir ve konu başka açılardan incelenerek geliştirilebilir. Bu konuda çalışmalara başlamadan önce tezler oluşturulurken CODA olan bireylerden ya da çocuğu işitme engelli olan anne babalardan başlanması çalışmaya farklı bir bakış açısı kazandırabilir. Bu insanlar sürekli işitme engelli bireyle beraber yaşamakta ve birçok bilgi beceri ve tecrübeyi içinde sakladıkları için en büyük katkıyı onlar sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Açak, M. (2016). "İşitme Engelli Öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Becerilerine İlişkin Değerlendirmeleri", *İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 169-180.

Ahmadi, H. Daramadi, P.S. Samami, M.A. & Givtaj, H. Sani, M.R.M (2017), Effectiveness of Group Training of Assertiveness on Social Anxiety among Deaf and Hard of Hearing Adolescents, *International Tinnitus Journal*. 21(1):14-20.

Aktaş, T. (2017). *İşitme Engelli Lise Öğrencilerinin Problemli İnternet Kullanımı ile Sosyalleşme Düzeyleri Arasındaki İlişkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Kayseri

Akay, V. (2008). *İşitme Engellilerde Beden Eğitimi Spor ve Rekreasyon Aktivitelerinin Eğitim Bütünlüğü Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi (Denizli İli Örneği).* Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya

Akçamete, G. (2003). *İşitme Engellilerin Eğitiminde Öğretmen El Kitabı*, Ankara: Milli Eğitim Basımevi

Akın, S. (2015). *Okul Öncesi 60-70 Aylık Çocukların Temel Motor Beceri Gelişiminde Eğitsel Oyunların Etkisi,* Doktora Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya

Alı Al- Zandee, S.S. (2018). *Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Egzersiz Değişim Davranışlarının ve Beden Eğitimi Dersine Yatkınlıklarının Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray

Aslan, F., Özkan, B. ve Sevinç, Ş. (2013). T.*C Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü İşitme Engelli Öğrenciler İçin Öğretmen Kılavuz Kitabı,* Ankara.

Aslan, Ş. Baş, U. (2016). "Normal Gelişen Kilolu ve Obez Ergenlerde Cinsiyetin İnce ve Kaba Motor Becerilere Etkisi", *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Cilt 10, Sayı 3*

Bakır, N. (2017). *Elâzığ İlindeki İşitme Engelli ve İşitme Engeli Bulunmayan Bireylerin Fiziksel Parametrelerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.

Bayraktar, C. (2003). "Sosyal Yapı Özelliklerinin Spora Etkisi", *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 17(1), 44-58.

Brice, P.J., Strauss, G. (2016). "Deaf adolescents in a hearing World: a review of factors affecting psychosocial adaptation". *Adolescent Health, Medicine and Therapeutics*, 7, 67-76.

Can, Z. (2010), *Sağlıklı Bireylerde Parmak Uzunluk Oranlarının (2d:4d); El Tercihi, Nonverbal Zekâ, Görsel, İşitsel ve Verbal Yetenekler, Motor Beceri ve Serebral Lateralizasyon ile İlişkisi.* Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Cengiz, T., Karakoç, Ö. ve Yüksek, S. (2015), "İşitme Engelli Voleybol ve Hentbol Erkek Sporcuların Statik Denge Performans Durumlarının İncelenmesi". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi,* 3(17), 248-255.

Çamur, C. (2013), *İşitme Engelli Öğrencilerden Sportif Müsabakalarda Mücadele Edenler ile Etmeyenlerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Çiftçi, D. (2006). *İşitme Engelliler İlköğretim Okulu 1. Sınıf ve 8. Sınıf Öğrencilerinin 8 Haftalık Antrenman Programına Yanıtı*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya

Demiral, Ş. (2010*), Judo Çalışan 7-12 Yaş Grubu Çocuklarda (Bay-Bayan) Judo Eğitsel Oyunlarının Motor Becerilerin Gelişimine Etkisi*. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Demirci, T.N. ve Çınar, İ. (2014). "Sınıf Öğretmenlerinin Özel Eğitime Gereksinim Duyan Öğrencilerde Beden Eğitimi Ders Programından ve Kaynaştırma Eğitiminden Kaynaklanan Sorunların İncelenmesi", *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi,* 2(2), 136-150.

Edvards, L. Aitkenhead, L. Langdon, D. (2016). "The Contribution Of Short-Term Memory Capacity To Reading Ability İnadolescents With Cochlear İmplants". *International Journal of Pediatric Otorhinolaryngology*, 37-42

Elaltunkara, C. (2017). *16 Haftalık Spor Eğitiminin Otizmli Çocuklarda Temel Motor Becerileri Üzerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.

Elieyioğlu, S. (2014). *10-15 Yaş İşitme Engelli Öğrencilerde Sportif Eğitsel Oyunların Fiziksel Gelişimlerine Etkisinin Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Erbaş Kayıhan, M. (2012). *İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Anne – Baba Tutumlarının Psikomotor Beceri Düzeyleri ve Beden Eğitimi ve Spor Ders Tutumlarına Etkisi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara

Erbaş, M, Ünlü, H. ve Kalemoğlu Varol, Y. (2015). Turkish Conformation Of The Physical Education Predisposition Scale: A Validity And Reliability Study, *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi Uluslararası E-Dergi* 5(1), 31-49.

Erden, Z. (1995). "*İşitme Engelliler ve Sağlıklı Kişilerin Motor Fonksiyonlarının Karşılaştırılması"*, Bilim Uzmanlığı Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Esatbeyoğlu, F. ve Karahan, G.B. (2014). "Engelli Bireylerin Fiziksel Aktiviteye Katılımlarının Önündeki Engeller", *Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. Of Sport Sciences* 25(2), 43-55.

Eynur, A. (2013). *Kütahya İli Merkez İlçesi Okul Öncesi Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Kaba Motor Beceri Gelişimlerinin İncelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya

Eynur, R.B. (2007). *İlköğretim Dördüncü Sınıf Beden Eğitimi Dersinde Geleneksel ve Yapılandırmacı Öğretim Yaklaşımlarının Öğrencilerin Kaba Motor Becerilerinin Gelişimine Etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Gallegos, A.G., Extremera, A.B. (2016). *Validacion Espanola de la Escala de predisposicion Hacia la Educacion Fısıca (PEPS) en Educacion Secundaria Spanish Version of the Physical Education Predisposition Scale (PEPS) in Secondary School Federacion Española de Asociaciones de Docentes de Educacion Física (FEADEF)*, Retos, 30, 125-131.

Gennari, M., Giancarlo, T. ve Ilaria, M. (2016). Development of Personal and Social Identity in Immigrant Deaf Adolescent, *International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering*, 10(6), *2079*-2084.

Göbel, Ö. (2016). *Önleyici Terapötik Rekreasyon Uygulaması; İşitme Engellilere Yönelik Çalışma.* Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Manisa, 2016.

Göral, M., Yapıcı, K. (2001). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş.* Kütahya: Tuğra Ofset.

Gültekin A.E. (2012). *İşitme Engelli ve İşitme Engelli Olmayan Öğrencilerin Fiziksel Uygunluk Parametrelerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir

Gürer, B., Kılınç, Z., Şahin M.H, Esentaş, M. (2014). İşitme ve Bedensel Engelli Sporcuların Stres Düzeylerinin Demografik Değişkenler Yönünden İncelenmesi. *2. Uluslararası Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor Kongresi*, 02-04 Mayıs 2014 Batman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 101-102.

Gürkan, C.A. (2013), *İşitme Engelli Elit Erkek Sporcuların Statik Denge Değerlerinin Karşılaştırılması,* Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Güven, Ö. ve Öncü, E. (2006). Beden Eğitimi ve Spora Katılımda Aile Faktörü, *Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi*. 3(10), 41-56.

Hilland, T. A, Stratton, G. Vınson, D.F, (2009). Stuart. The Physical Education Predisposition Scale: *Preliminary development and validation, Journal of Sports Sciences,* December; 27(14), 1555–1563

Ilkım, B. (2017), *13-14 Yaş Arası İşitme Engelli ve İşitme Engelli Olmayan Erkek Öğrencilerin Bazı Motorik Özelliklerinin Değerlendirmesi,* Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Işık, A. (2013**).** *İşitme Engelli ve İşitme Engelli Olmayan Spor Yapan Çocukların Fiziksel ve Motorik Özelliklerinin Karşılaştırılması.* Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde

İnceoğlu M. (2010). *Tutum Algı İletişim*, İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.

İzgar, N. (2017). *Özel Gereksinimli Bireylerde Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerinin Motor Beceri Gelişimine Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gedik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kalan, P. (2007), *İşitme Kayıplı Çocuklarda Motor Gelişim ve Fiziksel Uygunluğun Değerlendirilmesi,* Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kalkavan, A. (2007). *Psikomotor Gelişim, Yayınlanmamış Ders Notları.* Kütahya. 2007.

Kanber, C. (2017). *İşitme Engelli Badmintoncuların Denge Performanslarının Ölçülmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Karakoç, Ö. (2010). *İşitme Engelli Milli Sporcular ile Spor Yapmayan İşitme Engellilerin Benlik Saygısı Düzeylerinin Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ

Karakoç, Ö. (2014). *İşitme Engelli Judocularda Sekiz Haftalık Denge ve Koordinasyon Antrenmanlarının Performans Üzerine Etkileri, Yayınlanmış.* Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ

Karakoç, Ö. (2014). *İşitme Engelli Judocularda Sekiz Haftalık Denge ve Koordinasyon Antrenmanlarının Performans Üzerine Etkileri*. Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

Karasar, N. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri.* Nobel Akademik Yayıncılık (2011)

Karataş, L. (2017). *12-14 Yaş Grubu Çocuklarda Çoklu Zekâ Alanlarına Göre Motor Beceri Düzeylerinin ve Ders Geçme Başarılarının İncelenmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzincan

Kaya, E. (2014). *Okul Öncesi Eğitim Programının İşitme Engelliler İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri

Khudolii, O.M., Ierkamov, S.S., Ananchenko, K.V. (2015). Factorial model of motor fitness of junior forms boys, *Journal of Physical Education and Sport*, 15(3), 585-591.

Kitiş, A., Büker, N., Eren, E.K. Aydın, H. (2015). *İşitme Engelli Kişilerde Statik Dengeyi Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi,* J. Kartal TR Klinik Çalışma.

Koç, S. (2005). *Beden Eğitimi ve Sporda Beceri Gelişimi,* İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Koç, S., Öztürk, H., Yılgın, A. ve Çelikol, S. (2014). İşitme Engellilerde Beden Eğitimi Spor ve Toplumsal Hayatta Karşılaştıkları Sorunların Değerlendirilmesi. *2. Uluslararası Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor Kongresi*, 02-04 Mayıs 2014 Batman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 156-157.

Konar, N. ve Yıldıran, İ. (2012). Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Gereksinim ve Bir Program Modeli, *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 14 (2), 208-216.

Kurt, A. (2007). *Düzenli Egzersizin İşitme Engelli ve Normal Bireylerde Denge Parametreler Üzerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri

Leigh, G., Teresa, Ching, T.Y.C., Crowe, K., Cupples, L., Marnane, V. ve Seeto M. (2015). Factors Affecting Psychosocial and Motor Development in 3 Year Old Children Who Are Deaf or Hard of Hearing. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 1, 331-342.

Li, W., et all. (2015). Grey matter connectivity within and between auditory, language and visual systems in prelingually deaf adolescents. *Restorative Neurology and Neuroscience*, 33, 279-290.

Li, W. Li, J. Wang, J. Zhou, P. Wang, Z & Xian, J. He, H. (2016), Functional Reorganizations of Brain Network in Prelingually Deaf Adolescents, *Research Article*, Volume 2016, Article ID 9849087, 10 pages

Guita Movallali, G. Musavi, Z & Rad, E.H (2018) Feeling of Loneliness in Deaf Adolescents: the Effect of An Online Life Skills Program, *European Journal of Social Sciences Education and Research*.

Mathhaus, J.F., Holzinger, D., Aigner, M., Beitel, C. ve Fellinger, J. (2015). Motor Performance and Correlates of Mental Health in Children Who are Deaf or Hard of Hearing. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 2, 942-947.

Nikolaos, T., Marina, P., Nikolaos, V., Panagiotis, A. (2017). Utilizing Physically İnteractive Videogames fort he Balance Training of adolescents With Deafness within a Physical Education of Course. *Journal of Physical Education and Sport*, 17(2), 614-623.

Özer, S.D. (2001). *Engelliler için Beden Eğitimi ve Spor,* Ankara: Nobel Yayın Dağıtımı.

Özer, S.D. (2013). *Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor.* Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Özge, B. ve Durualp, E. (2019). İşitme Engelli ve Dil Konuşma Bozukluğu Olan Çocukların Annelerinin Sosyal Destek Algıları, *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)*. 3(1), 1-12

Öztürk, M. (2011)ç *Türkiye'de Engelli Gerçeği*. İstanbul. Yavuz Türk.

Pepe, H. ve Kuru, E. (2001). Spor Yapan ve Yapmayan Bayanların Sosyo-Ekonomik Seviyelerinin Araştırılması, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi.* 2(3), 59-81.

Saatçioğlu, C. ve Karaca, O. (2012). Ekonomi ve Spor: Ekonomik Gelişmenin Uluslararası Sportif Başarı Üzerindeki Etkisi, *Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1, 55-78.

Sancar, B.E. (2004). *Development Of Theory Of Mınd In Deaf And Hearıng Children The Effects Of Communıcatıve Experıences*, Boğaziçi Üniversitesi İstanbul

Sarıkaya, B. (2018). An Investıgatıon Of Secondary School Hearıng-Impared Students' Attıtudes Towards Turkısh Language Course Dependıng On Dıfferent Varıables, (2018), *Route Educational and Social Science Journal Volume,* 5 (13), s. 24-39.

Sevinç Ş., Aslan, F. ve Özkan, B. (2013). *T.C Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü İşitme Engelli Öğrenciler İçin Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Ankara.

Şen, M. (2004). *Anaokuluna Devam Eden 6 Yaş Çocukların Motor Gelişmelerine Beden Eğitimi Çalışmalarının Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Tatar, Y. (1995). *İşitme Özürlülerde Spor ve Ruhi Faydaları. Özürlü/ İşitme Özürlü Ekseninde Bir Analiz*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

Tatar, Y. *Özürlüler ve Spor İşitme Özürlüler Fiziksel Engelliler Vakfı Yayını.* Ankara. 1997

Walowska J. (2017). "Evaluation of General Fhysical Fitness İn Hard of Hearingand Hearing Children". *Physiotherapy 7 Fizjoterapia.* 9, 1-19.

Tzanetakos. N. Papastergıou, M. Vernadakıs, N. Antonıou, P. (2017). *Utilizing Physically İnteractive Videogames For The Balance Training Of Adolescents With Deafness Within A Physical Education Course*. June 30, 2017

Yersel, Ö.B. ve Durualp, E. (2019). İşitme Engeli ve Dil Konuşma Bozukluğu Olan Çocukların Annelerinin Sosyal Destek Algıları, *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)* 3(1), 1-12

Yetim A.A, (2014). Engelliler Sporuna Sosyolojik Yaklaşım, *II. Uluslararası Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor Kongresi Bildiri Özetleri Kitabı*, 2,4 Mayıs 2014, Batman, 3-9.

(http://basriyildiz.com/dunya-saglik-orgutune-gore-sagligin-tanimi/ 19.11.2017. 16:27 de erişildi).

23 Kasım 2016 tarihinde http://bedenegitimci.org/index.php?pid=35 adresinden erişilmiştir.

Beden Eğitimi Dersi Yatkınlık Ölçeği (BEDYÖ)

Sevgili Öğrenciler,

Aşağıda size yöneltilen sorular Beden Eğitimi Dersine yönelik tutumlarınızı ve inanışlarınızı kapsamaktadır. Sorularda doğru ya da yanlış seçenek yoktur. Tamamıyla sizin kendi görüşünüz sorulmaktadır. Cevapların altındaki boş kutulardan birini, - X – işareti kullanarak işaretleyiniz. Bu çalışmaya zaman ayırdığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

	Beden Eğitimi Dersi Yatkınlık Ölçeği		**Kesinlikle Katılmıyorum**	**Katılmıyorum**	**Kararsızım**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**
Faktör 1	**1**	**Beden Eğitimi dersinde öğrendiklerim, benim için dersi ilgi çekici hale getirir.**					
	2	**Beden eğitimi dersinde öğrendiğim şeyler beni derse karşı heyecanlandırır.**					
	3*	**Beden eğitimi dersinde öğrendiğim şeyler, dersi benim için sıkıcı hale getirir.**					
	4*	**Beden eğitimi dersinde öğrendiğim şeyler benim için işe yaramayan bilgilerdir.**					
	5*	**Beden eğitimi dersinde öğrendiğim şeyler benim için önemsizdir.**					
	6	**Beden eğitimi dersinde öğrendiğim şeyler benim için yararlı bilgilerdir.**					
Faktör 2	**7**	**Beden eğitimi dersi için yeterli beceriye sahibim.**					
	8	**Beden eğitimi dersinde yetenekliyim.**					
	9	**Beden eğitimi dersindeki performansımdan memnunum.**					
	10	**Beden eğitimi dersine katılmak için kendime güvenim var.**					
	11	**Beden eğitimi dersine katılmak için gerekli beceriye sahibim.**					

Faktör 1 : Beden eğitimi dersine verilen değer

Faktör 2 : Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek